

Det står jo også i lovforslaget. Det er jo først, når det bliver tredje gang, man eventuelt måske skal overveje at lade være med at give samfundstjeneste. Jeg mener, det er et galt signal.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Anden næstformand (Henning Grove):

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

13) Anden behandling af lovforslag nr. L 106: Forslag til lov om ændring af retsplejeloven. (EU-advokaters etablering her i landet m.v.). Af justitsministeren (Frank Jensen). (Fremsat 1/12 99. Første behandling 26/1 2000. Betænkning 2/3 2000).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Lovforslaget overgik derefter til tredje behandling.

Afstemning

Anden næstformand (Henning Grove):

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

14) Anden behandling af lovforslag nr. L 81: Forslag til lov om gasinstallationer og installationer i forbindelse med vand- og afløbsledninger.

Af by- og boligministeren (Jytte Andersen). (Fremsat 3/11 99. Første behandling 24/11 99. Betænkning 22/2 2000).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Lovforslaget overgik derefter til tredje behandling.

Afstemning

Anden næstformand (Henning Grove):

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

15) Første behandling af lovforslag nr. L 210: Forslag til lov om ændring af lov om leje, lov om midlertidig regulering af boligforholdene og lov om leje af almene boliger. (Beboermaksimum).

Af by- og boligministeren (Jytte Andersen). (Fremsat 1/3 2000).

Sammen med denne sag foretoges:

16) Første behandling af lovforslag nr. L 211: Forslag til lov om ændring af lov om almene boliger samt støttede private andelsboliger m.v., lov om andelsboligforeninger og andre boligfællesskaber, lov om individuel boligstøtte og lov om integration af udlændinge i Danmark. (Fleksible udlejningsregler, særlig støtte til visse almene boligafdelinger og kommunal anvisning til private andelsboliger).

Af by- og boligministeren (Jytte Andersen). (Fremsat 1/3 2000).

Lovforslagene sættes til forhandling.

Forhandling

Lissa Mathiasen (S):

Vi er i Socialdemokratiet meget optaget af et Danmark uden dybe skel. Derfor ønsker vi også et helt samfund, der bygger på et fælles værdigrundlag, hvor der også er plads til forskellighed.

Det stiller store krav til en indsats, som er nøje overvejet. Vi tror på, at hvis vi alle er med til at bidrage til fællesskabet, så vil der også kunne være plads til alle. Hverken danskere eller indvandrere har gavn af et samfund, der bygger på splittelse og intolerance. En vellykket integration kræver derfor også noget af os alle sammen. Det kræver også, at vi er ærlige, kalder tingene ved rette navn og tør løse de reelle problemer, og at vi tør stille krav både til de udlændinge, der bor her i Danmark, og til os selv.

Derfor er vi også meget enige i den samlede handlingsplan, regeringen har fremlagt. De 78 forslag bør ses i en sammenhæng. Tilsvarende bør de forslag, der er til debat her i dag, også ses i denne sammenhæng.

Vi har fire grundlæggende krav, som vi synes, man må stille til alle i vores samfund, og det er, at alle skal respektere de værdier, det danske samfund bygger på, alle skal kunne tale dansk, alle skal have muligheder for arbejde, uddannelse og en god bolig, og for det fjerde: Rettigheder og pligter gælder alle.

Lovforslagene her fra by- og boligministeren er ét element i den brede vifte af redskaber i en ordentlig boligpolitik, som kommunerne kan anvende til løsning af by- og boligsociale problemer. Og her vil jeg godt understrege, at vi finder det meget væsentligt, at det er et værktøj, der bliver stillet til rådighed, og som kommunerne kan anvende, hvis de ønsker det. Men styrken i de forslag, der ligger her, er, at de ikke kun retter sig mod udlændinge. Det er afgørende, fordi det at bo godt og det at trives er noget, som vi alle har behov for.

Tilsvarende giver de også god mulighed for at modvirke udvikling af socialt belastede områder i vores byer. Vi har alle ret til og behov for at kunne bo godt og trygt. Det er også en del af et godt og velfungerende velfærdssamfund. Vi ved så, at mange flygtninge og indvandrere bor i nedslidte bebyggelser, der er præget af

sociale problemer, kriminalitet og manglende sammenhold mellem beboerne. Vi ved, at det ikke fremmer integrationen. En vellykket integration kræver, at danskere og udlændinge også møder hinanden dér, hvor de bor.

Men forslaget her giver altså kommunerne nogle værktøjer, som de kan benytte, hvis de ønsker det, for at sikre, at der ikke sker, som det bliver lagt frem i nr. L 210, en overbefolkningstendens i udlejningsbyggeriet med deraf følgende gener for de omkringboende samt en nedslidning af boligmassen.

Vi finder det meget væsentligt, at det sundhedsmæssige aspekt også bliver taget frem i den her sammenhæng. Vi ved, at for mange mennesker i en lille lejlighed ikke giver de bedste betingelser for en ordentlig trivsel, hverken for den familie, der bor der, eller for de børn, der skal vokse op der, men det giver heller ikke en ordentlig trivsel for det omgivende samfund.

Er det nogen ny idé? Nej, det er det ikke. Tværtimod; det har faktisk været et af de bærende principper igennem vores boligpolitik de sidste mange, mange år. Forslumningen og tætheden har aldrig været et godt fundament for en god trivsel. Derfor har vi også bestræbt os på at få et alsidigt, bredt boligbyggeri, som netop tager hensyn til lys, luft og muligheder for en ordentlig trivsel. Det er også grunden til, at man har brugt mange kræfter generelt på det her i boligpolitikken og også, når vi ser på byfornyelsen, på at komme af med den form for forslumning.

Derfor vil jeg også godt sige, at vi er meget tilfredse med det tiltag, der ligger her fra boligministeren, som er et godt initiativ, kommunerne kan benytte sig af, hvis de mener, de har problemer af den karakter.

Tilsvarende, som der ligger i det andet forslag fra boligministeren, nr. L 211, er vi i Socialdemokratiet meget optaget af, at vi får en god bopolitik her i landet, der tilgodeser, at vi får et alsidigt byggeri rundt i alle vores byer med forskellige typer af byggeri og med botilbud, som tilgodeser den bredde, vi repræsenterer som mennesker, underforstået uanset vores alder og den situation, vi i øvrigt står i.

Vi skal også forsøge med en ordentlig bopolitik at undgå, at der kan opstå onde cirkler, at der i visse områder sker en nedslidning, og at sammenholdet dermed kommer til at smuldre. Det betyder også, at vi, hvad angår flygtninge og indvandrere, må være med til at sikre, at de

får muligheder for en bedre spredning såvel i boligområder som på boligformer.

Vi har igennem nogle år haft en forsøgsordning kørende i nogle kommuner, som gav mulighed for at tilgodese en bedre fordeling af indflyttere. Det har været alt, lige fra et ønske om at tilgodese nyttilflyttere i en kommune, som havde behov for en større tilvækst af beboere, til en kommune, som har haft en forsøgsordning med, at man ikke ønskede at have for meget pendleri på kryds og tværs i kommunen af hensyn til miljøet, og til et ønske om, at man bedre kunne tilgodese ældre eller unge, eller børnefamilier for den sags skyld, i bestemte dele af et byområde eller, som der også har været mulighed for i forsøgsordningerne, at undgå, at den onde cirkel i socialt belastede boligområder kunne fortsætte.

Der har været utrolig mange gode erfaringer, som vi har kunnet indhøste, med den fleksibilitet, der har været lagt op til på det her forsøgsområde. Derfor er vi også meget enige med boligministeren i, at det er rigtigt at permanentgøre den her forsøgsordning. Igen: Hermed får kommunerne altså et redskab, som de kan bruge, hvis de ønsker det, i samarbejde med de almene boligforeninger til at sikre netop den alsidige beboersammensætning. Vi ser det her som et meget konstruktivt værktøj for kommunerne til at sikre en god fordeling af borgerne ud fra behov, et værktøj, som giver muligheden for en rigtig god bopolitik.

Vi finder det også meget positivt, at der lægges op til at etablere en særlig målrettet støtte til særlig udsatte almene boligafdelinger. Vi har jo haft rigtig gode erfaringer fra den tidligere ordning. Her tænker jeg på de initiativer, der kom fra Regeringens Byudvalg i 1993-1994, som klart har vist sig at give nogle rigtig gode resultater. Jeg erkender: Vi har ikke set, at Rom blev bygget på én dag, men det var der vel heller ingen der havde forventet. Men vi har altså faktisk kunnet se, at vi har kunnet flytte noget ved at gå ind og tage de her initiativer. Det, vi har kunnet se, er, at det er blevet mere attraktivt at bo i de boligområder, huslejen er blevet billigere visse steder og de fysiske forhold er blevet bedre.

Vi er selvfølgelig ikke så naive at tro, at dette initiativ redder hele verden, men vi har set nogle resultater, som vi mener er værd at følge op, for det nytter noget.

Så lægges der også i boligministerens forslag op til, at kommunerne kan gå ind med anvise-

ningsret i forhold til de private andelsboliger. Jeg var i starten inde på, at vi ser det som meget væsentligt, at vi alle i det her samfund er med til at bidrage til et godt fællesskab og hermed også til en god bopolitik. Og det betyder også, set med vores øjne, at det må være rigtigt, at hele den samlede boligmasse deltager i løsningen af de her problemer, det være sig andelsboligsektoren eller den almene sektor, men vi så også meget gerne, at den private udlejningssektor såvel som pensionskasserne kom til at yde deres bidrag til en god bopolitik.

Jeg skal ikke på nuværende tidspunkt komme nærmere ind på den private sektor og pensionskasserne. Vi skal senere her i dag have en debat om det, men der skal ikke være tvivl om, at vi alle har en forpligtelse, som vi bør indfri, til at få en god boligpolitik til at fungere her i vores land.

Med de forslag fra boligministeren, der ligger her, mener vi til gengæld der er lagt nogle værktøjer ud til kommunerne, som giver dem nogle muligheder. De kan bruge dem, de kan vælge mellem de her ting og tage det, som man netop i den enkelte kommune har behov for, og det vil sige, at vi har givet kommunerne en mulighed for at gå ind på en god, konstruktiv måde og i et godt samarbejde løse nogle problemer, som vi alle sammen har en interesse i bliver løst på en måde, så vi netop får det hele samfund fremover, som vi vel alle sammen er meget optaget af.

Dermed håber jeg også, det er fremgået, at vi kan støtte de lovforslag, der her ligger fra boligministeren.

(Kort bemærkning).

Knud Erik Hansen (SF):

Jeg vil godt spørge Socialdemokratiet, hvor man egentlig vil gøre af de mange mennesker, der i øjeblikket bor i problemladte bebyggelser. Når jeg læser de her forslag, så ser jeg egentlig som en hovedinteresse i forslagene at få andre mennesker ind i bebyggelserne, men det spørgsmål, der bliver efterladt, er: Hvad så med dem, der bor der nu? Hvilke valgmuligheder skal de have?

Som jeg læser forslagene, er det meget svage initiativer, der tages på det område. Hvor er det, at Gentofte ikke bygger almene boliger? Hvor er alle de almene afdelinger, som ikke har mange ressourcetsvage beboere? Hvilke mekanismer vil Socialdemokratiet bruge for at sikre

sig, at økonomisk svage beboere også kan komme ind i alle almene afdelinger?

Jeg synes faktisk, vi mangler en interesse for de beboere, der bor i områderne i øjeblikket. Det er, som om interessen kun koncentrerer sig om at få andre beboere ind i disse bebyggelser.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg vil gerne spørge Socialdemokratiets ordfører, om ikke det, vi taler om her, når vi ser på regeringens udspil, simpelt hen bare er en flytten rundt med problemerne. Virkningen af de forslag, som regeringen har fremsat, er jo, at man skaber en ny ghettodannelse i andre dele af det almene byggeri. Man løser ikke de sociale problemer; man flytter bare de sociale problemer et andet sted hen. For hvad er den samlede virkning af de her forslag? Ja, den er, at der er nogle byggerier inden for det almene, hvor der er ghettodannelse i dag, og dér forsøger man så på at blokere adgangen til at få en lejlighed; men man giver ikke f.eks. flygtninge og indvandrere eller folk med sociale problemer andre muligheder for at få en lejlighed.

Det vil betyde, at den almene sektor så igen står alene tilbage med alle problemerne, og at der så bare vil være nogle andre afdelinger, formentlig nogle naboafdelinger til dem, som i dag har ghettodannelse, som så vil stå i den situation.

(Kort bemærkning).

Egil Møller (DF):

Den socialdemokratiske ordfører nævnte i sit indlæg, at der skal være plads til forskellighed, og jeg må jo sige, at dette forslag netop lægger op til forskellighed og forskelsbehandling. Anvisningsretten, er det jo nævnt i forslaget, kan for nogle kommuners vedkommende blive på 100 pct. til det almenyttige boligbyggeri. Det vil jo så betyde, at de danskere, der har været skrevet op i mange år, ikke har nogen mulighed for at komme i betragtning. Er det den forskellighed – og det kan jeg forstå det er – Socialdemokratiet ønsker der skal være på boligområdet?

(Kort bemærkning).

Lissa Mathiasen (S):

Jeg kan ikke lade være med at fundere over: Tænk, hvis det var så nemt! Tænk, hvis vi var i en situation, hvor vi kunne løse alle vores problemer i kraft af boligpolitikken! Det lyder lidt

sådan, når man hører de spørgsmål, der bliver stillet. Jeg indrømmer, at mange problemer kan vi løse, men vi kan ikke løse alle problemer. Og når jeg reagerer lidt på den måde, er det selvfølgelig også, fordi hr. Keld Albrechtsen siger: Jamen det løser ikke alle vores sociale problemer. Nej, men hverken vi i Socialdemokratiet og ej heller, tror jeg, regeringen tror på, at vi gennem boligområdet vil være i stand til at løse alle vores problemer.

Omvendt vil jeg godt sige: Vi har set, at man har haft gode erfaringer med den mulighed, der har været for at have en større fleksibilitet i forhold til nogle anvisningsregler. Det er den erfaring, jeg synes det er godt at gøre permanent, og jeg undrer mig, hvis ikke alle partier herinde skulle være enige i, at det har været rigtig gode erfaringer, der er høstet rundt i de forskellige kommuner. Ellers kan jeg i hvert anbefale, at man går ind hos de kommuner, der har haft forsøgsordningerne, og undersøger fra de enkelte ordføreres side, om ikke også de rent faktisk får det svar.

Jeg synes, det vil være urimeligt i forhold til det forslag fra SF, der kommer senere i dag, nr. B 91, at tage hul på diskussionen om de private og for den sags skyld andre, der skal medvirke. Jeg mener, jeg meget klart i min ordførertale understregede, at vi har en forventning om, at alle er parate til at medvirke, hvis vi skal have en ordentlig og god boligpolitik herhjemme.

Men jeg mener, at hvis vi kigger på de to forslag, der ligger her, så er der lagt op til en mulighed for, at kommunerne får nogle værktøjer – i øvrigt et ønske, der har ligget fra mange af kommunerne – og at de med dem i hånden vil få en mulighed for at lave nogle bedre løsningsmodeller.

Og jeg er nødt til at sige til hr. Knud Erik Hansen, som spørger, hvor de, der bor der, så skal bo henne, at der altså mig bekendt ikke står i det her forslag – men det kan være, vi ikke sidder med det samme forslag – at der er nogen af dem, der bor der i dag, der skal smides ud. Det vil sige, at man i forbindelse med fraflytning ikke nødvendigvis kun har en mulighed for at kigge på udlændinge og ikke nødvendigvis kun at kigge på unge, men også har en mulighed for i en kommune at lave en bedre spredning, en bedre boligplacering, som tilgodeser de enkelte mennesker, og det er vel egentlig det, vi også har som opgave som politikere herinde: at være med til at give mulighed

for, at det enkelte menneske kommer til at bo optimalt og fungere i det her samfund.

(Kort bemærkning).

Aase D. Madsen (DF):

Ja, det lyder jo alt sammen meget godt, men jeg er fuldstændig enig med de forrige ordførere om, at det er en omflytning af brikkerne. Og jeg vil gerne høre, hvor mange der egentlig taget står på venteliste til en almenyttig bolig, for det er jo meget væsentligt. Det er også væsentligt, hvor mange der hele tiden kommer på disse lister. Jeg har lige opgørelsen over, hvor mange nye udlændinge der er kommet alene her i januar måned. Der er kommet 726, og det er en stigning på 4 pct. fra januar måned sidste år. Det hober sig jo hele tiden op, vi sætter jo ikke en bom for problemet, i det øjeblik vi stadig væk lukker flere indvandrere og flygtninge ind.

Og så vil jeg gerne høre, om fru Lissa Mathiasen har læst en henvendelse fra Boligfonden for Enlige Mødre og Fædre, hvor der bl.a. står: Alle kan fortælle, at da de henvendte sig for at få hjælp til en bolig, fik de beskeden: Vi kan anbringe dine børn, og så kan du nok selv finde en sofa til dig selv et eller andet sted. Eller man anbringer familier på et herberg uden for Storkøbenhavn, fordi man ikke har nogen ledige pladser i området, med den konsekvens, at arbejde, skoler og daginstitutioner ikke kan passes, eller de får besked om at tage på hotel. Det er den besked, en dansk enlig mor får.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Der er noget, der tyder på, at Dansk Folkeparti helt har misforstået, hvad det her forslag går ud på. Det, der vil være virkningen af forslaget, er, at det bliver vanskeligere for mennesker med sociale problemer og for flygtninge og indvandrere at få noget at bo i. Det er simpelt hen bundlinjen på det her forslag.

Og så har vi jo naturligvis ikke forlangt fra venstrefløjens side, at man skulle løse alle sociale problemer ved hjælp af boliglovgivningen, men vi har dog stillet det, synes jeg, beskedne krav, at de løsninger, der blev fremlagt på boligområdet, i det mindste bidrog positivt til at løse de sociale problemer og ikke bare gjorde dem værre.

Derfor vil jeg godt spørge ministeren: Hvorfor er der ingen pligt for kommunerne til at medvirke til det her? Hvorfor er der ingen pligt

for de private udlejere til at medvirke til det her? Hvorfor er der ingen pligt for pensionskasserne til at medvirke til det her? Hvorfor skal de, der har unddraget sig en indsats i alle årene, nu have lov til at fortsætte med at undrage sig en indsats?

(Kort bemærkning).

Knud Erik Hansen (SF):

Nej, det er da rigtigt, at ingen, der bor i de bebyggelser, bliver opsagt med det her forslag. Det var heller ikke det, jeg sagde. Men det er klart, at hvis man over en årrække med de mekanismer, der nu lægges op til her, sørger for, at nu skal der såkaldt ressourcestærke ind i de bebyggelser, så må spørgsmålet naturligt melde sig: Hvad så med de mennesker, som er økonomisk svage, og som har svært ved selv at finde en bolig, og som faktisk i øjeblikket kun har disse bebyggelser som deres boligvalg. Hvad med dem? Deres valg bliver så færre.

Jeg ved godt, at vi har stillet forslag i SF om netop at åbne op for, at man kan give nogle flere valgmuligheder, men jeg synes egentlig godt, Socialdemokratiet – og det vil vi så diskutere under næste forslag – kunne svare på, hvad det er for mekanismer – også f.eks. inden for den almene boligsektor, for det er jo den, det drejer sig om – man faktisk vil fremme, således at der bliver flere valg, for det, mekanismerne lægger op til her, er altså faktisk primært at fremme de ressourcestærke.

Der mangler faktisk nogen, der skal sige til borgmestrene: Hvad skal I så gøre for at sikre, at de, der bor i de bebyggelser nu, også kan komme til at bo andre steder?

(Kort bemærkning).

Lissa Mathiasen (S):

Jeg er meget enig med hr. Keld Albrechtsen. Det lyder, som om Dansk Folkeparti ikke har læst forslaget, men jeg er til gengæld også uenig i den måde, hr. Keld Albrechtsen har læst forslaget på, for når man siger, at det her betyder, at det bliver sværere at få noget at bo i for f.eks. udlændinge, hvor står så det henne?

Tværtimod, vil jeg sige. Det, der bliver lagt op til her og styrken i de her forslag, er netop, at man får muligheden for i en kommune at sige, at man vil, og man får altså også retten til at tage de hensyn, der lige nøjagtig skal tages. Der står ingen steder i det her lovforslag, at vi lægger op til, at kommunerne skal gå ud og tage de hensyn, der hedder, at nu er det de stærke, der

skal ind, og de svage, der skal ud. Jeg vil i hvert fald gerne se det, hvis nogen på noget tidspunkt her fra talerstolen kan vise og fortælle mig, hvor det står.

Jeg synes stadig væk, at det vil være rigtigt, at vi tager debatten, der vedrører B 91, under B 91, og når jeg siger det, så er det, fordi jeg mener, at det egentlig er en debat værd, hvad der er muligt for os set i forhold til, at der bliver bygget noget mere, men den debat ligger under B 91. Og jeg vil så også godt sige – og det kan hr. Knud Erik Hansen jo så tænke lidt over, indtil vi når til debatten om B 91 – at vi altså har lagt ud til kommunerne at have det her ansvar i forhold til byggeriet, og så kan hr. Knud Erik Hansen jo, til vi når B 91-debatten, overveje, om det er sådan, at man fra SF's side mener, at vi skal fratage kommunerne den ret, de i dag har til at vurdere, hvornår der er behov for at bygge mere, eller at der ikke måtte være behov for at bygge mere.

Jeg vil godt sige, at jeg synes, de her forslag giver nogle fantastisk gode, konstruktive muligheder for de enkelte kommuner til netop at kunne gå ind og løse de problemer, der måtte være, og det er også grunden til, at jeg synes, det er rigtigt, at den enkelte kommune ikke skal pålægges at bruge alle redskaberne. Hvis ikke der er behov for det, så skal de vel heller ikke pålægges det.

De får nogle redskaber, og det er så kommunens initiativ.

(Kort bemærkning).

Egil Møller (DF):

Jeg kan jo starte med at berolige den socialdemokratiske ordfører med, at jeg har læst lovforslaget, og jeg tror egentlig også, jeg har forstået indholdet. Men jeg lagde mærke til under bemærkningerne heroppefra fra fru Lissa Mathiasen, at vi her står med nogle problemer, som man ikke kan løse, hvis jeg hørte ret.

Da må jeg så sige til Socialdemokratiet, at når der ikke er nok boliger, er det set med mine øjne faktisk selvforskyldte problemer, for man har jo ikke lukket slusen for alle disse mange udlændinge, som kommer her til landet, mange af dem illegalt. Det ved fru Lissa Mathiasen jo udmærket.

Så problemet er, kan jeg godt se, svært at løse for regeringen, og det her løser ingenting. Hvis man havde mere blik for at løse de boligpolitiske problemer for de svage danskere, jamen så

havde man fuld opbakning fra mit partis side, men det tænker man altså ikke nær så meget på.

(Kort bemærkning).

Annie Lunde Hansen (CD):

Jeg vil godt spørge fru Lissa Mathiasen: Jeg håber, jeg hører rigtigt, at man fra regeringens side vil arbejde kraftigt på at få nogle frivillige aftaler om at få de kommuner, som i øjeblikket ikke bærer deres ansvar med hensyn til almenlystige boliger, til at tage nogle af de almenlystige boliger. Det kunne måske også løse lidt op for fru Aase Madsens enlige mødre-lejligheder, for de enlige mødre kunne jo sagtens bo i Gentoftene i nogle lækre almenlystige boliger i lav bebyggelse og have det rart.

Altså lad os dog få dem fordelt.

Jeg vil håbe, at fru Lissa Mathiasen her vil bekræfte, at regeringen og Socialdemokratiet og andre partier går ind i de frivillige ordninger om almenlystige boliger i de kommuner, som ikke lever op til deres ansvar i øjeblikket.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg tror godt, de ordførere, der taler om at overtale kommuner som Gentoftene til at medvirke frivilligt, selv kan høre den lidt hule klang i disse besværgelser. Lad os se bort fra den slags hule erklæringer og så komme ned til bundlinjen. Og det er jo den, som jeg har diskuteret med fru Lissa Mathiasen: at det bliver altså sværere for flygtninge/indvandrere og børnefamilier med sociale problemer at få en lejlighed.

Det ved fru Lissa Mathiasen; det fremgår jo krystalklart af de høringssvar, der ligger fra f.eks. Københavns Kommune, Danmarks Lejerforening, Det Danske Center for Menneskerettigheder, osv., at bl.a. dette beboermaksimum, som man foreslår fra regeringens side, gør det jo vanskeligt i København f.eks. at finde en bolig til en familie med mange børn. Det skal man ikke snakke udenom. Det er hensigten at gøre det vanskeligt for disse familier at få noget at bo i, ja, det er måske ikke hensigten, men det bliver i hvert fald virkningen, og det synes jeg altså godt jeg vil have et svar på: Hvorfor gør man det? Hvorfor skaber man ikke nogen andre muligheder for de familier? Det synes jeg ikke er socialt ansvarligt fra Socialdemokratiets side; det må jeg sige.

(Kort bemærkning).

Lissa Mathiasen (S):

Jeg kan svare fru Annie Lunde Hansen: Ja, vi mener faktisk, det er meget væsentligt, at alle kommunerne er med til at bidrage i form af at sikre, at de har det byggeri, der er behov for, og også gerne den bredde i byggeriet.

Og det er egentlig også lidt et svar til hr. Keld Albrechtsen: Vi har nogle klare forventninger i Socialdemokratiet til, at alle vores kommuner lever op til deres forpligtelser.

Jeg vil også sige, at jeg ville betragte det som en sølle måde at løse sine forpligtelser på, hvis kommunerne vil sidde det overhørig, hvis man rent faktisk oplever, at man har ganske mange tilfælde af, at der bor alt for mange personer i hvert rum. Som jeg sagde i min ordførertale, er det noget, vi igennem årene har knoklet for at få væk. Vi har ønsket nogle gode, sunde boliger, som ikke havde den grad af fortætning.

Og så kan det vel næppe heller være en god løsning, og jeg er sikker på, at hr. Keld Albrechtsen heller ikke mener det, hvis man blot accepterer, at for mange kan få lov til at bo i nogle små, usunde lejligheder. Og de bliver i hvert fald heller ikke mere sunde af, at der bor for mange dér.

Så vil jeg godt sige til hr. Egil Møller, og det er egentlig også lidt til fru Aase D. Madsen: Jeg synes egentlig, det er beskæmmende, at en debat som den her, som overhovedet og generelt ikke er relateret til udlændinge, i dag skal forsøges gjort til en debat, hvor man siger, at nu er det også, fordi man ikke har villet lukke slusen og forhindre, at der kommer så mange udlændinge ind.

Jeg synes, det er dybt beskæmmende. Jeg har rost ministeren for, at det netop er den brede pensel her, at det er generelt, at der ikke er nogen specielle tiltag, der retter sig primært mod den gruppe, der hedder udlændinge. Jeg synes, det er ualmindelig ubehageligt, at man her faktisk går ind og lægger den gruppe for had. De har ret til at være her, dem, der er kommet lovligt, og dermed har vi også en forpligtelse.

Vi i fællesskab, alle partierne, det her samfund er forpligtet til, at vi bevarer det hele samfund. Og det gør vi altså i kraft af, at vi er parat til også at give dem de muligheder, som de har fortjent, når de er her.

Der er også noget, der hedder anstændighed i forhold til det her, og det betyder også, at den enlige mor i forhold til f.eks. udlændinge selvfølgelig ikke bliver tilsidesat. Det er det, der

skal til i et helt samfund, og hvis det skal være et velfærdssamfund.

(Kort bemærkning).

Aase D. Madsen (DF):

Jeg vil begynde med det sidste, at den enlige mor ikke bliver tilsidesat, og så vil jeg godt lige tage fat på Gentofteproblematikken.

Nej, i øjeblikket er der ikke plads til de enlige mødre i Gentofte, det er fuldstændig rigtigt, for der bliver jo købt strandvejsvillaer – hvis der er nogen, der følger med i boligdebatten i Gentofte – der bliver købt strandvejsvillaer til flygtninge med tilskud. Der bliver jo ikke givet tilskud til enlige mødre, ikke i den grad i hvert fald, så derfor er der ingen plads til de enlige mødre i Gentofte.

Så vil jeg komme tilbage til det socialdemokratiske høringssvar fra Københavns Kommune. Man siger, at lovforslaget om støtte til almennyttige boliger er vanskeligt at vurdere, at det er vanskeligt at vurdere lovmodellens forudsætninger og derfor også de deraf følgende økonomiske konsekvenser.

Sig mig, er det ikke korrekte konsekvenser, der står i lovforslaget? Det må man da gå ud fra. Og hvis det er vanskeligt at finde ud af de økonomiske konsekvenser, må vi jo have klarlagt det i udvalget.

Og med hensyn til anvisningsretten til de almennyttige boliger siges der, at »lovforslaget medvirker således ikke til at løse de boligsociale problemer i Københavns Kommune.« Og det er et socialdemokratisk høringssvar.

(Kort bemærkning).

Egil Møller (DF):

Fru Lissa Mathiasen brugte udtrykket »det er beskæmmende«, det, der bliver sagt fra Dansk Folkepartis side. Det har vi hørt før. Jeg synes, det er beskæmmende, den politik, som Socialdemokratiet har på flygtningeområdet, og det er jo det, der er skyld i hele miseren.

Altså vi oplever jo allerede nu, at der er lange ventelister til almennyttigt byggeri for danskerne, der har været skrevet op i rigtig mange år. De må nu se, at den venteliste ikke er noget værd, intet er den værd. Er det ikke beskæmmende, at en dansk regering sørger mere for udenlandske statsborgere, der kommer hertil, end man varetager de opgaver, der er over for den danske befolkning. Det synes jeg netop er beskæmmende. Men hvad vil man gøre ved det?

(Kort bemærkning).

Knud Erik Hansen (SF):

Jeg skal give fru Lissa Mathiasen ret i, det kan være lidt svært at adskille den her debat fra det forslag, SF har fremsat, og som hedder B 91. For der er jo forskellige indgangsvinkler til det samme problem, hvor vi har prøvet at angive nogle andre måder, hvorefter man ikke kun ser snævert på den enkelte bebyggelse, men i virkeligheden prøver at se på hele den samlede boligpolitik; det er efter vores mening det, der skal til for at løse det her, for at åbne op for boligmassen, således at vi ikke får ghettoerne, som vi får nu. Men den debat glæder jeg mig så til at vi får efterfølgende.

Men jeg vil godt stadig væk sige – og det synes jeg ikke Socialdemokratiet kan komme uden om – at det her forslag er snævert. Det er jo også derfor, det er svært at holde de her to forslag adskilt. For dette forslag er for snævert, det mangler en masse ting. Der står f.eks. i bemærkningerne, at vi skal tage udgangspunkt i de erfaringer med forsøgsordningerne, der bygger på antagelsen om, at en boligafdelings dårlige situation kan forbedres ved at tiltrække ressourcestærke boligsøgende og ved at give disse boligsøgende en fortrinsret til de ledige boliger forud for ventelisten.

Man satser i dette forslag på de ressourcestærke, og så melder spørgsmålet sig: Hvad med dem, der er der nu?

(Kort bemærkning).

Lissa Mathiasen (S):

Jeg undrede mig lidt over de bemærkninger, der kom fra fru Aase D. Madsen, men jeg har en fornemmelse af, at Gentofte måske selv kan finde ud af også at tage til genmæle. For det lyder egentlig, som om der er en række ting, sådan som fru Aase D. Madsen har citeret det her i hvert fald, der er behov for at få rettet op ude i Gentofte. Så må man håbe, at Gentofte Kommune også er parat til at tage sit ansvar op og gøre det godt nok.

Så kan jeg ikke lade være med at sige til hr. Egil Møller, at set ud fra et socialdemokratisk menneskesyn i forhold til udlændinge, ja, så er jeg glad for den forskel, der er på den politik, de holdninger, vi har over for udlændingene, i forhold til Dansk Folkeparti.

Jeg tror faktisk, at når vi taler om beboere i den almene sektor – det er det, vi har hørt også efter de forsøg, der har været her – så er de fak-

tisk generelt meget godt tilfredse med, at det bliver sikret, at der kommer en mere bæredygtig beboersammensætning i de enkelte boligområder. Det har beboerne en interesse i, det har en kommune en interesse i, det har vores samfund en interesse i.

Derfor forstår jeg ikke, at man kan være så uenig i, at det er et rigtig formål at gå efter, at det er en rigtig måde at håndtere det her på, men at det er kommunerne, der i samarbejde med boligforeningerne skal håndtere det her.

Det skal så ses i forhold til, som jeg også sagde i mit første indlæg, at vi synes, det er en god idé, at man drager andelsboligområdet med ind, og vi mener faktisk også, at man både i den private udlejningsmasse og også i de øvrige områder bør bidrage, for at det her kan løses.

Jeg kan høre, og det glæder mig, at hr. Knud Erik Hansen fra SF jo dybest set er enig i det, jeg har sagt her.

By- og boligministeren (Jytte Andersen):

Jeg synes, der må være en grænse for hykleriet fra SF's side og fra Enhedslistens side.

Hvad er det, der er tale om i det her forslag? Der er tale om, at de forsøgsordninger, som der er åbnet mulighed for med SF's, med Enhedslistens stemmer for nogle år siden, nu bliver arbejdet ind i en konkret lovgivning. Og det gør vi, fordi i alle de forsøg, vi har – det er 110 forsøg, det omfatter 90.000 lejligheder – dér har alle været glade og tilfredse med det: beboere, kommune, boligselskaber.

De har faktisk gerne villet have, at vi fortsatte med det her, og det er det, forslaget lægger op til, sådan at kommunerne kan gøre det, uden at de skal ind på mit bord og jeg skal tage stilling til, om de må køre dét eller dét forsøg.

Vi taler altså om forsøgsordningen, som Enhedslisten og SF for nogle år siden åbnede mulighed for i tilknytning til de ændringer, der var i den almene boliglovgivning for nogle år siden, tre år siden, tror jeg nok det er. Det har været forsøg, der er blevet redegjort for over for Boligudvalget to gange. Jeg har været minister i to år. Der har været to redegørelser. Der har ikke været et pip fra venstrefløjen omkring det her om, at der skulle være noget anstødeligt i det, tværtimod – tværtimod. Prøv at gå ud og spørg boligafdelingerne, hvordan de oplever de forsøg, der er. Alle steder oplever de det som et gode.

Anden næstformand (Henning Grove):

Jeg vil gøre opmærksom på, at vi ellers er oppe på de tilladte tre gange, men på grund af den her disput med ministeren giver jeg en mulighed til hr. Keld Albrechtsen og derefter hr. Knud Erik Hansen.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Nu synes jeg, ministeren skal være forsigtig også med at udtale sig meget præcist om ting, som foregik, før ministeren blev boligminister.

Vi påpegede, dengang vi havde den debat – nu skal jeg slå tilbage og se, hvordan vi stemte; min erindring svarer ikke til ministerens – at der var menneskerettighedsproblemer. Vi har holdt øje med disse forsøgsordninger. Vi har også påpeget over for den daværende boligminister, hr. Ole Løvig Simonsen, at vi holdt øje med det, fordi der er problemer i det.

Og nu ser det ud til, at man kommer over kanten af menneskerettighederne. Det er vi meget bekymret over. Så man skal ikke komme og pådutte os, at det nærmest var os, der fandt på det her. Vi rejste kritikken af menneskerettighedsproblemet meget omhyggeligt dengang. Og så skal ministeren ikke komme og sige, at der her er tale om noget hykleri. Vi har sendt regeringen et syvpunktsprogram, som man kunne have ladet sig inspirere af og fulgt og dermed virkelig have gjort noget tilbunds gående ved de her problemer.

Så jeg vil bede om, at vi får tonen tilbage i denne her debat og også sagligheden fra ministerens side.

(Kort bemærkning).

Knud Erik Hansen (SF):

Jamen der er jo forskel på at lave et forsøg og lave en permanent ordning. Det, man laver nu, er, at man laver en ordning, hvorefter man kan begynde at anvise 90 pct. af boligerne efter de særlige regler.

Så melder det spørgsmål sig, som vi har stillet flere gange nu: Hvad så med de boligsøgende, der er økonomisk svage? Der er så 10 pct. tilbage til dem i de her bebyggelser samlet.

I virkeligheden, hvis vi skal tage den her diskussion, så burde regeringen faktisk, når man nu skal til at gøre det her permanent, også begynde at overveje den samlede boligpolitik og også overveje den situation, vi er i i dag for eksempel, hvor vi bygger mindre end 4.000

almene boliger, hvor man i 1980'erne byggede 10.000.

Et af problemerne ligger jo også i, at der er færre almene boliger til rådighed til boligsociale formål, og derfor bliver det, når dette forslag bliver gjort permanent, ganske problematisk.

(Kort bemærkning).

Lissa Mathiasen (S):

Jeg tror, der ligger nogle misforståelser til grund for den reaktion, der er kommet her fra hr. Knud Erik Hansen, og jeg tror egentlig også, det gælder hr. Keld Albrechtsen.

Hvis man f.eks. prøver at gå ud og spørge en kommune som Rødovre, som er en af de kommuner, der har haft forsøgsordningen, hvordan det her har virket, så ved vi, at svaret er, at det har virket overordentlig tilfredsstillende. Det har netop givet den mulighed, at de mennesker, som måske havde brug for et lille løft, for en lille hjælp for også at kunne fungere godt i det her samfund, faktisk har fået et tilbud, som har betydet, at de er kommet til at bo sammen med mennesker, der har kunnet bibringe dem det lille løft, den lille hjælp.

Jeg mener ikke, man på noget tidspunkt kan komme og sætte spørgsmålstegn ved, om det her er i strid med menneskerettighederne. Man tager ikke noget fra nogen. Det, man gør, er, at man går ind og giver dem et andet tilbud, men det er jo ikke sådan, at der bliver taget noget fra nogen. Man går tværtimod ind, lige så vel som man i en kommune kan gå ind og sige: Vi synes, der er et byområde, en del af byen her, der trænger til at have et bredere udbud af ældreboliger, fordi der ikke er plads til vores ældre i det område; så har de muligheden for at kunne tilgodese ældre dér.

Jamen hvad betyder det? Det betyder selvfølgelig, at i andre områder af byen bliver der mere luft, hvor man så f.eks. kan anbringe børnefamilierne, og så fremdeles.

Så lad os nu lige holde fast i: Her bliver ikke taget noget fra nogen; her bliver givet noget, og der bliver givet kommunerne nogle muligheder for på en bedre måde, end vi har set indtil nu, at få nogle hele byer, nogle velfungerende byer, som giver en bedre bopolitik; noget, som vi alle sammen burde gå efter.

Anden næstformand (Henning Grove):

Fru Rikke Hvilshøj som ordfører.

Rikke Hvilshøj (V):

Som det er blevet nævnt, er disse to lovforslag en del af regeringens samlede handlingsplan for bedre integration samt i dette tilfælde bedre redskaber til løsning af by- og boligsociale problemer.

Lad mig starte med lovforslag nr. L 210 om beboermaksimum. Og her er jeg så nødt til først at forholde mig til baggrunden for det her lovforslag, i hvert fald sådan som jeg har forstået det.

I den skriftlige fremsættelse står der, at formålet er at modvirke overbefolkningstendenser i udlejningsbyggeriet med de deraf følgende gener for de omkringboende samt en uønsket nedslidning af boligmassen. Der er altså ikke tale om, at dette lovforslag er et led i det lovforslag, der behandles senere i dag, som bl.a. indeholder, at der ved familiesammenføring kræves en passende bolig. Det understreger jeg, for jeg forstår, at netop i det her lovforslag undertages familieførøgelse i form af ægtefæller, samlever og børn i forhold til vurdering af det her beboermaksimum og den her lov. Men jeg vil gerne have ministeren til at enten be- eller afkræfte den opfattelse, at der ikke er den sammenhæng i forhold til spørgsmålet om kravet om en passende bolig i forbindelse med familiesammenføring.

I Venstre er vi helt enige i de problemer, lovforslaget forsøger at imødegå. Det er et problem, at der i nogle lejligheder bor alt for mange mennesker, som ofte er til stor gene for de omkringboende. Og den nedslidning, der påføres en, som der står i lovforslaget, overbefolket lejlighed, er også et problem. Vi vil gerne i Venstre være med til at løse disse problemer og sikre, at de rigtige værktøjer er til stede. Vi er altså enige med regeringen i problemerne, og vi er enige i, at disse problemer skal løses. Men så ophører enigheden desværre også.

Vi har meget svært ved at se, at dette lovforslag er den rette løsningsmodel. Det er en meget firkantet og bureaukratisk løsning på problemet. Det er et kæmpesystem, som stables på benene, med straffe og bøder. Har regeringen overhovedet overvejet, hvordan den lov skal administreres?

Sådan som vi i Venstre generelt opfatter denne lov, er det et spørgsmål om, at vi alle sammen nu skal skæres til og passe i samme kasse; og jeg ved godt, det ikke kun er et problem i de kommuner, der vælger at bruge denne lov.

I Venstre mener vi, at der i stedet skal helt andre værktøjer på bordet. Vi vil i Venstre gerne sætte fokus på, om det ikke var mere smidigt, mindre bureaukratisk og mindre firkantet at give udlejere nogle værktøjer, hvis de bestemmelser, der skal til, ikke er tilstrækkelige i dag, så de selv kan stille krav om beboerantallet i de enkelte lejligheder, og således at beboerklagenævn, hvis deres værktøjer i dag ikke er tilstrækkelige, kan inddrage beboerantallet, når en lejer klager over sin nabo og de gener, de mange beboere i en lejlighed kan skabe.

Det må være muligt at gøre dette mindre bureaukratisk, og vi vil derfor under udvalgsarbejdet søge, om der ikke findes andre mulige løsninger på de i lovforslaget identificerede problemer, således at det også kan være et spørgsmål om at kigge konkret på problemerne og lige pludselig ikke generelt gøre det til et problem, at der bor i alle tilfælde mere end to mennesker pr. rum.

Går jeg videre til L 211 om fleksible udlejningsregler, særlig støtte til visse almene boligafdelinger og kommunal anvisning til private andelsboliger, er vi i Venstre noget mere positive over for dette lovforslag.

Lad mig dog starte med at rose den del, der ikke er med, nemlig ministerens tidligere forslag om at indføre tvangsanvisning i privat udlejning. Denne form for ekspropriation vil aldrig kunne få støtte fra Venstre.

Loven giver kommunerne i samarbejde med de almene boligafdelinger en vifte af redskaber til at sikre en mere afbalanceret beboersammensætning i de enkelte boligafdelinger. Vi lægger vægt på, at der er tale om boligafdelinger, hvor der bliver identificeret problemer, og hvor løsningen søges gennem en helhedsplan, også i samarbejde med andre boligafdelinger.

I Venstre vil vi gerne understrege, at den almene sektors opgave er at løse boligsociale problemer, og at sektoren skal være bedre til det inden for egne rammer. Jeg har også forstået, at ministeren selv har påpeget, at det faktisk er få boligafdelinger inden for den samlede almene boligmasse, som decideret har det, vi vil kalde boligsociale problemer.

Samtidig mener vi i Venstre, at blandede boligformer også kan være med til at løse problemerne omkring en for ensartet beboersammensætning i den almene sektor, og vi fremsætter derfor i disse dage sammen med De Konservative et forslag om, at man kan overtage sin almene bolig på ejer- eller andelsbasis. Det vil

være et udmærket supplement til det lovforslag, der ligger her.

Men problemet er jo, at vi i dag har en stor koncentration af almene boliger på særlige områder. At putte dem, man kalder ressourcestærke mennesker, ind eller gøre det til blandede boliger, mener vi i Venstre, er den rigtige vej til at løse de problemer, man skabte, dengang man byggede de her meget store almene boligafdelinger.

Hvad angår kommunernes anvisningsret i fremtidigt støttet og garanteret andelsbyggeri, vil Venstre ikke være afvisende over for, at det kan være et element, der kan være værd at drøfte. Vi mener dog, at der er en del problematikker, der under udvalgsarbejdet bør undersøges nærmere. Hvordan vil det påvirke økonomien i et støttet andelsbyggeri, når der pludselig indgår en kommunal anvisningsret? Er det en rigtig model, at det er kommunen, der optræder som andelshaver? Og det bør præciseres, at den eller de personer, kommunen vælger at anvise til en andelsbolig, skal opfylde andelsboligforeningens vedtægter, f.eks. om, hvad det er for en aldersgruppe man henvender sig til i den andelsboligforening.

I Venstre kan vi selvfølgelig ikke være imod, at der kan indgås frivillige aftaler mellem kommunen og de støttede andelsboliger. Men vi mener, at man bør overveje, om det garanterede andelsboligbyggeri, som er en ny form, vi har fået ind her i efteråret, bør indgå i den frivillige del i stedet for den tvangsmæssige i forhold til det støttede andelsboligbyggeri.

Der er mange og omfattende hørings svar. Nogle af dem har jeg først fået her i dag, og jeg har derfor ikke nået at læse dem. Men de har en lang række bemærkninger og ændringsforslag, som jeg mener bør vurderes under udvalgsarbejdet og eventuelt føre til ændringsforslag. I Venstre er vi i hvert fald meget åbne over for at se, hvad der er af bud i hørings svarene.

Venstre er overvejende positive over for lovforslag nr. L 211, men vi vil alligevel vente med vores endelige stillingtagen til tredje behandling. Men vi går positivt og aktivt ind i udvalgsbehandlingen.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg vil gerne spørge fru Rikke Hvilshøj, om hun kan uddybe, hvad Venstres holdning til lovforslag nr. L 210 i virkeligheden er? For jeg hørte det sådan, at hvis ikke der sker afgørende ænd-

ringer i L 210, så vil Venstre faktisk ikke støtte det. Og det bringer mig jo så til den konklusion, hvis det er rigtigt hørt, at regeringen altså med sine forslag har placeret sig i en fuldstændig umulig situation.

Man har fremsat et forslag, som man troede de borgerlige ville støtte, fordi det er borgerlig politik. Men de borgerlige vil bare have endnu mere. Nu vil de have udstykket det almennyttige byggeri og bruger anledningen til at afpresse regeringen på alle punkter. Det er jo fuldstændig forståeligt. Jeg forstår det godt: Regeringen rækker hånden frem, og Venstre vil have hele armen. Det er meget forståeligt, politisk meget forståeligt.

Men det stiller jo unægtelig regeringen i en fuldstændig vanvittig situation, og det giver da forhåbentlig ministeren anledning til overvejelser om, hvem det egentlig vil være fornuftigt at samarbejde med i den her sag. Jeg ville i hvert fald, hvis jeg var minister, sætte mig til at tænke mig overordentlig godt om efter at have hørt fru Rikke Hvilshøjs indlæg.

(Kort bemærkning):

Rikke Hvilshøj (V):

Det var en lille politisk analyse, vi her fik fra hr. Keld Albrechtsen. Det er rigtigt. Altså da jeg læste det her lovforslag, havde jeg lidt svært ved at se sammenhængen i det redskab, som regeringen her anviste til at løse de problemer, som jeg forstår dem identificeret i lovforslaget. Så vi har behov for at gå ind i nogle drøftelser.

Som udgangspunkt, hvis jeg læser lovforslaget korrekt, mener vi, der skal nogle helt andre redskaber til, og så kan det her lovforslag ikke bruges. Men jeg hører gerne på ministeren. Måske har jeg misforstået noget, men det er en meget firkantet, meget bureaukratisk lov set fra et liberalt synspunkt og egentlig en meget uliberal lov.

Formanden:

Hr. Jens Heimbürger som ordfører.

Jens Heimbürger (KF):

Et kort øjeblik troede jeg, at by- og boligpolitikken kunne løse alverdens problemer. I virkeligheden er dette her jo et element i, at vi må påtage os et ansvar for at få et samfund, der er velfungerende. Det løser ikke alverdens ting. Vi tror stadig væk, at integrationen på arbejdsmarkedet, ikke mindst uddannelse i det hele taget, er langt vigtigere end det, vi har med at gøre i

dag. Så når de store ord og faner har været fremme, må man sige: Jamen dette er i virkeligheden ret praktiske og operationelt betonedede lovforslag.

Vi er generelt positive over for intentionerne. Vi vil gerne medvirke til de forbedringer af integrationen, der kan opnås gennem boligpolitiske tiltag. Derfor er vi også positive over for de fleste af elementerne i regeringens forslag.

Vi finder således, at forslaget om mere fleksible udlejningsregler er konstruktivt, og vi håber også, at man kan opnå en mindre koncentration af socialt belastede beboere og samtidig give nogle fordele for andre. Og det behøver ikke nødvendigvis at betragtes som et onde. Vi mener, at det er et plus for alle i den givne boligmasse, at der bliver et bedre mik.

Vi finder det samtidig acceptabelt, at der ydes en mere målrettet støtte til såkaldt »særlig udsatte« almene boligafdelinger, og ikke mindst hvis pengene kan findes inden for sektorens egne rammer. Vi vil gerne i det videre arbejde med forslaget se på, om det nu også kan lade sig gøre at finde pengene inden for boligsektoren, for vi har ikke umiddelbart tænkt os at støtte med nye ekstraordinære udgifter til den almennyttige boligsektor.

Vedrørende forslaget om anvisningsretten til private andelsboliger er vi kritiske. Vi finder det ikke rimeligt over for andelsbeboerne i de understøttede boligforeninger, at de som en særlig gruppe skal tvinges ind i varetagelsen af sociale forpligtelser. Valgfriheden og selvbestemmelsen kan være et væsentligt element, når borgerne fravælger offentligt støttet boligbyggeri.

Til trods for en vis offentlig støtte i dele af andelsboligerne skal det også her overvejes, om regeringens indgreb i anvisningsretten nytter noget, eller om den tværtimod vil skabe modstand imod integrationsideen.

Endelig – i en lidt omvendt rækkefølge – til lovforslag nr. L 210, spørgsmålet om beboermaksimum: Ja, det har ligesom resten gode intentioner. Men hvem skal nu holde øje med det, og hvem skal anmelde, og tror vi overhovedet på, at vi vil få glæde af at få sådan et stort kontrolapparat i gang? Intentionerne kan vi godt tilslutte os, men vi er skeptiske over for, om vi nu skal stable et kontrolapparat på benene, for at det her overhovedet skal få nogen effekt, så det vil vi gerne have lov til at sætte spørgsmålstegn ved og undersøge i det videre arbejde.

(Kort bemærkning).

Egil Møller (DF):

Jeg forstod på den konservative ordfører, at man fra konservativ side er rimelig tilfreds med disse forslag fra regeringens side, som er til behandling her.

Jeg hørte ingen betænkeligheder fra den konservative ordfører ved, at lovforslaget medfører, at de ventelister, man kender i den almene sektor, nu kommer til at betyde, at man springer mange mennesker over, der har været skrevet op i adskillige år.

Har man ingen betænkeligheder ved det? Er det også sådan, at De Konservative nu her op til afstemningen om euroen bare freder regeringer og sådan set er ligegladede med, om det så går ud over danskere? Jeg synes, det er ganske betænkeligt.

(Kort bemærkning).

Jens Heimbürger (KF):

Der er mange muligheder i den her debat. Der er menneskerettighedsaspektet, der er Europaaspektet, men der er også det aspekt, at man forholder sig til den virkelige verden, at man i en kommune kender sine boligområder, kender de mennesker, der står for tildelingen, sørger for at indrette sig, så man får mindst muligt sociale problemer både til glæde for dem, der bor i de pågældende boliger, og for kommende beboere.

Det er set i lyset af den praktiske, operationelle måde, som tingene fungerer på i virkelighedens verden, at jeg ikke er nervøs, og jeg freder ikke nogen specielt, hverken Dansk Folkeparti eller regeringen. Jeg forholder mig til det, jeg mener det her lovforslag drejer sig om.

(Kort bemærkning).

Egil Møller (DF):

Jeg må sige, at på ét punkt er jeg enig med den konservative ordfører. Det er, at det er op til kommunerne selv at finde ud af, hvordan boligsammensætningen skal være i den pågældende kommune. Her er der ingen forskel.

Når vi nu med denne lovpakke ser, at man vil diskriminere danskere til fordel for udlændinge, fik jeg ikke et svar på, om det er o.k. set med konservative øjne. Det er i hvert fald ikke o.k. set med Dansk Folkepartis øjne, at man forfordeler danskere til fordel for udlændinge, men hvis det er den konservative politik, så tager vi det bare ad notam.

(Kort bemærkning).

Jens Heimburger (KF):

Hvad der er konservativ politik, vil det nok tage meget lang tid at forklare, jeg vil ikke sige alle, men i særdeleshed Dansk Folkeparti, så det vil jeg undlade.

Indledningsvis vil jeg sige, at det her drejer sig for mig om at skabe nogle muligheder for, at vi ikke skaber flere svage boligområder, der afstedkommer, at flere mennesker får det dårligt som følge af, at de ikke bor i et område, hvor der også er ressourcestærke personer.

Jeg opfatter det i virkeligheden ikke som et forsøg på at diskriminere. Jeg opfatter det som et forsøg på at få nogle instrumenter til at skabe et velafbalanceret samfund. Det er den måde, jeg læser det på. Jeg mener, at det bliver en meget lang diskussion om, hvordan man læser det samme lovforslag, og det kan jeg ikke deltage yderligere i.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Det er jo en næsten uoverkommelig sum af misforståelser, som man skal høre på, når man overværer sådan en debat mellem hr. Jens Heimburger og Dansk Folkepartis ordfører.

Dansk Folkeparti tror åbenbart, at det her handler om at diskriminere danskere. Det, det handler om, er, at flygtninge og indvandrere, som står på nogle ventelister, diskrimineres. Det er det, det handler om. Det viser jo i al korthed, hvordan Dansk Folkeparti totalt og fuldstændigt og 100 pct. har misforstået overhovedet hele denne her debat. Hvis de vidste, hvad forslaget gik ud på, ville de sandsynligvis støtte forslaget.

Omvendt tror De Konservative, at det her handler om at undgå at skabe ny ghettodannelse. Jamen det her forslag, regeringen har fremsat, vil skabe nye ghettodannelser i naboafdelingerne til de afdelinger, som i dag har ghettodannelser, for det vil være det eneste sted, hvor der vil være mulighed for at få en bolig, hvis man er flygtning, indvandrer eller har sociale problemer.

Så De Konservative har heller ikke fattet et kvidder af, hvad det her handler om.

(Kort bemærkning).

Annie Lunde Hansen (CD):

Jeg vil sige, at det lød meget positivt i mine ører, da hr. Jens Heimburger sagde, at kommunerne skulle have mulighed for at have en del

redskaber til selv at bestemme, hvordan de ville have deres kommunes opbygning af boliger og spredning af de forskellige.

Jeg vil gerne spørge, om et af de redskaber er, at flere kommuner ude i landet fremover bygger almennyttige boliger, så det også medgår i de konservative kommuners redskab til at få en bedre beboersammensætning.

(Kort bemærkning).

Egil Møller (DF):

Hr. Keld Albrechtsen nævnte heroppefra, at det var, som om ingen egentlig anede, hvad det her drejede sig om. Det er underligt for mig at høre disse udtryk fra talerstolen. Jeg går ud fra, at vi alle har forsøgt efter bedste evne at sætte os ind i, hvad det drejer sig om. Jeg har gjort mig den ulejlighed også at læse nogle af høringssvarene, og fra den sociale sektor er anført et problem, som også Dansk Folkeparti anser som et væsentligt problem.

Det er dette med disse ventelister, så vi nu kan få en situation, hvor de, der har været opført – og jeg har sagt det flere gange – i mange, mange år, aldrig kommer ind i disse bebyggelser. Man kan nok forvente et oprør fra deres side, og kommer der et sådant oprør fra disse mennesker, der bliver forbigået, så har de fuld sympati og støtte fra Dansk Folkeparti.

(Kort bemærkning).

Jens Heimburger (KF):

Jeg vil anbefale, at der er nogen, der kommer med en lex Gentoft på et eller andet tidspunkt, for det er stærkt trættende at forestille sig, at de 50.000 mennesker, der bor ude i Gentoft, og som udgør 1 pct. af landets befolkning, skulle kunne løse alle social- og boligpolitiske problemer, hvis vi eksporterede alle problemerne derud.

Jeg kan altså ikke svare på, hvad konservative kommuner vil gøre. Vi giver her alle kommuner, også de konservative, nogle muligheder, og dem synes jeg de skal benytte sig af.

(Kort bemærkning).

Knud Erik Hansen (SF):

Der vil jeg sige til hr. Jens Heimburger, at det kan man gøre ganske let. Man kan give kommunerne mulighed for at købe ejendomme op og omdanne dem til almene boliger. Så kan Gentoft også klare sin del af det.

Til hr. Egil Møller fra Dansk Folkeparti vil jeg sige: Jamen det er da rigtigt, at der er nogle, der

kan komme bagefter i køen, men det er så sandelig ikke kun danskere.

Anden næstformand (Henning Grove):

Det er hr. Jens Heimburger, der er ordfører, og ikke Dansk Folkeparti.

(Kort bemærkning).

Knud Erik Hansen (SF):

Det beklager jeg. Jeg tager den i næste runde.

Anden næstformand (Henning Grove):

Så går vi videre i ordførerrækken, og det er hr. Knud Erik Hansen.

Knud Erik Hansen (SF):

Det kan give problemer i et boligområde, når der sker en koncentration af økonomisk svage beboere, og specielt også, hvis der hertil kommer en stor andel af socialt belastede beboere. Det svækker integrationen, hvis indvandrere, flygtninge og nydanskere udgør en så stor del af beboerne, at de kun møder få danskere, specielt hvis det er socialt belastede danskere med adfærdsproblemer, der dominerer.

Vi ved også, at hvis andelen af økonomisk svage beboere stiger – og det er ofte beboere uden arbejde – og hvis andelen af indvandrere, flygtninge og nydanskere bliver stor, ja, så flytter de beboere, der har råd og ressourcer til at finde anden bolig.

Tilbage bliver de, der ikke har råd, eller de, der tilhører et større etnisk netværk i bebyggelserne, og gør man ikke noget, ja, så ender vi med at have bebyggelser, hvor kun få vil bo, og hvor de, der bor der, kun bor der, fordi de ikke har mulighed for at vælge noget andet. Så langt er vi ikke endnu, men tendensen er der, og en del af bebyggelserne er hastigt på vej i den retning. Det skal der selvfølgelig gøres noget ved, og det er så også det, regeringens forslag skulle gøre noget ved.

Men hvad ser vi så? Efter SF's mening ser vi faktisk to forkrampede lovforslag, der meget snævert og indskrænket primært fokuserer på, hvad man skal gøre i de bebyggelser, der er på vej til at blive ghettoer, to forslag, der mere bekymrer sig om at give de ressourcestærke flere boligmuligheder og mindre om at give økonomisk og socialt svage beboere flere valgmuligheder.

De problemer, vi har i dag, løses ikke primært ved at se på de forholdsvis få bebyggel-

ser, der har problemerne i dag. Vi skal se meget bredere.

Når vi i dag er ved at få problemer, så skyldes det jo, at der er færre og færre boliger tilgængelige for dem, der ikke har råd til eller mulighed for at skaffe sig en bolig selv. Der er fortsat et øget behov for boliger, og alligevel bygges der under 4.000 almene boliger om året, hvor man i 1980'erne byggede ca. 10.000. Mange kommunale boliger er også blevet solgt, ofte som andelsboliger. København har f.eks. tidligere haft ca. 20.000 boliger, det var ca. 7 pct. af boligmassen. Det svarede faktisk næsten til knapt halvdelen af de almene boliger, man har i kommunen. De er ved at være væk og fungerer ikke længere som de sociale boliger, de har fungeret som tidligere. Samtidig er udbudet af billige, men utidssvarende boliger blevet mindre, efter at mange områder er blevet byfornyset, hvilket er godt, men det indskrænker også muligheden for dem, der har svært ved at finde bolig selv.

Det samme billede gør sig ikke kun gældende i København, det gør sig også gældende i andre byer, og det medfører selvfølgelig, at der kommer et større og større pres på de almene boliger for at løse de boligsociale problemer, et pres, som faktisk i sidste ende bliver umuligt.

Hvad er så regeringens og især Socialdemokratiets politik på det område? Og specielt kan man også spørge: Hvad er egentlig regeringens politik og Socialdemokratiets opfattelse af, hvad den almene boligsektors rolle skal være? Skal den almene boligsektor udelukkende være et opsamlingssted for alle dem, der ikke har adgang til andre boliger? Jeg tvivler på, at det er den formulerede politik, men jeg har fornemmelsen af, at det er ved at være den reelle politik, og det er faktisk derfor, vi sidder med de problemer, vi har i dag.

Det lave antal byggerier, den høje husleje i den almene sektor og gevinsterne i ejerboligsektoren betyder, at den almene sektor i dag faktisk ikke er almen. Var der flere almene boliger, ja, så ville der være et helt andet grundlag for at undgå de ghettodannelser, vi ser i dag. Derfor er bud nr. 1 til regeringen at sørge for, at der kan bygges nogle flere almene boliger, og sørge for, at de også bliver konkurrencedygtige i forhold til andre ejerformer. Bud nr. 2 er så at tage den boligsociale opgave alvorligt og ikke primært, som man gør i dette forslag, tænke på at få de ressourcestærke ind i de bebyggelser, hvor der allerede er problemer.

Vi kan derfor støtte de elementer i forslaget, der gør det modsatte, men det er ikke det, der præger regeringens forslag. Det, der præger regeringens forslag, er de såkaldte fleksible anvisningsregler, og det er støtten til nedsættelse af huslejen. Dermed er der primært tænkt på at få ressourcestærke beboere ind i disse bebyggelser. Det være hermed ikke sagt, at det ikke er en god ting, men det er snævert tænkt, og det løser ikke problemerne, hvis man kun tænker på det for disse bebyggelser.

Skal vi løse problemerne med de såkaldte ghettoer, ja, så ville det være mere rimeligt og også mere effektivt at tænke på de mange, der bor i disse bebyggelser og ikke reelt har mulighed for at bo andre steder. Det er dem, vi skal støtte, det er dem, vi skal give valgmuligheder. Derfor mangler vi i regeringens forslag, at der meget mere bredt kan åbnes for disse beboere, så de kan få andre steder at bo, og det gælder alle de mennesker, der har boligsociale behov, herunder også indvandrere, flygtninge og nydanskere, for de er mange gange i den situation som danskere, der ikke har andre valg, at de er uden arbejde, og derfor har de ikke et ordentligt valg på boligmarkedet.

Der er mange almene afdelinger, der ikke har flygtninge, indvandrere, socialt belastede danskere eller økonomisk svage danskere. Havde de beboere, der nu bor i de såkaldte ghettoer, fået tilbud om at bo i andre almene bebyggelser i alle kommuner, ja, så tror jeg faktisk ikke, vi havde de problemer, vi har i dag, så havde vi ikke de koncentrationer, som vi ser nu.

SF mangler også forslag fra regeringen, der kan sikre, at de kommuner, der bevidst spekulerer i at undgå borgere med sociale problemer, også tager deres andel af almene boliger, også deres sociale ansvar. Dermed også et svar til hr. Jens Heimbürger:

Nu vil jeg jo nok sige, at vi heller ikke havde ventet det store udsving, det store forslag fra regeringen, men vi havde da håbet. Det er så grunden til, at vi selv har fremsat et beslutningsforslag, og jeg glæder mig til debatten om det og håber på, at vi får en debat om, hvordan vi faktisk kan åbne op, for det er for os at se dér, vi kan løse problemerne med ghettoerne.

Vi kan støtte regeringens forslag om private andelsboliger, for vi mener faktisk, at det er et af de forslag, der er med til at åbne op. Når vi konkret tager forslaget om at nedsætte huslejen, så har vi ikke noget imod, at man kan nedsætte huslejen i visse bebyggelser, men vi mener ikke,

det er forsvarligt kun at anvende dette middel uden samtidig at sikre nye mekanismer, der kan give dem, der normalt anvises til såkaldte ghettoer, flere muligheder for at få boliger også andre steder.

Tilsvarende gælder det med de fleksible anvisningsregler. De er i alt for høj grad rettet mod at give ressourcestærke beboere flere bomuligheder. Vi mangler, som jeg sagde før, modsatte udlejningsregler, der kan give ressourcetsvage flere bomuligheder.

Vi har svært ved at se den højere logik i forslaget om beboermaksimum. Hvis der er et problem i lejlighederne, så mener vi faktisk, det bør være et forhold mellem lejer og udlejer. Vi kan se den lavere logik, at man måske godt vil genere nogle etniske grupper, der løser deres boligproblemer, fordi vi som samfund ikke løser det for dem på anden vis, ved at bo flere sammen. Det havde faktisk været bedre, hvis vi havde fået et forslag, der samlet kunne sikre os, at der ikke var den boligmangel, der er for dem, der ikke har de store valgmuligheder.

Skal det siges kort, så synes vi, regeringen har barslet med snævert tænkt forslag. Der er problemer, der skal løses, men de løses ikke kun ved at se på de problemramte bebyggelser. Løsningerne skal findes ved, at vi ser på den samlede boligmasse og finder andre mekanismer i den samlede boligmasse. Jeg tror egentlig godt, boligministeren ved det, og vi ser altså også, at der er spirer til det i forslaget, men vi ser ikke, at der er den politiske styrke til at fremsætte disse forslag. Vi vil godt støtte regeringen i gå ind i udvalgsbehandlingen med den erkendelse – og det tror jeg vi er enige om – at der er problemer, der skal løses, at de ikke skal løses ved snævert at se på de enkelte bebyggelser, men ved at vi ser på den samlede boligpolitik og åbner for problemerne i den samlede boligmasse.

(Kort bemærkning).

Dorit Myltoft (RV):

Hr. Knud Erik Hansen anbefaler, at vi ser bredere på det og inddrager en hel masse problemer. Jeg har lidt svært ved at forstå, at det skulle være en begrundelse for at afvise forslaget, der godt nok ikke løser alt, men dog går i en retning, som SF tilsyneladende er enig i.

Så jeg vil spørge om, SF er enig i, at forsøgene med anvisningsret har givet gode erfaringer, og at der derfor kan være grund til at gøre den

gældende, uden at de enkelte interesserede boligforeninger først skal søge om tilladelse.

(Kort bemærkning).

Lissa Mathiasen (S):

Jeg synes, det var en meget flot indledning, hr. Knud Erik Hansen havde. Vi er meget enige i den beskrivelse, at vi skal se bredere på det. Det er der behov for. Jeg er også enig, når det bliver sagt, der er behov for visse steder at få bygget mere almennyttig bebyggelse, og jeg er ikke mindst meget enig, når hr. Knud Erik Hansen siger, at det, der er behov for, er at se på uddannelse og arbejde for de mennesker, der bor der.

Så vil jeg godt høre, om det også er ensbetydende med, at hr. Knud Erik Hansen er enig i, at hvis det her forslag ikke kun retter sig mod de problemramte bebyggelser, men generelt kigger på muligheden for at lave en bedre spredning sammenholdt med – hvad jeg i øvrigt sagde i min ordførertale – de øvrige 78 forslag, der foreligger fra regeringens side, som netop medtager uddannelse, arbejde, spørgsmålet om dansk osv. for udlændinge, så er det faktisk det, vi skal gå efter.

Jeg har lidt svært ved at forstå, hvad det er for en kritik, der kommer fra SF i dag, for jeg hører egentlig, det er de samme ting, der bliver sagt, og så er det alligevel en afvisning.

Er hr. Knud Erik Hansen enig i, at hvis det ikke kun omfatter de problemramte bebyggelser, så er meget væsentligt bedre?

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Nu vil jeg godt, inden hr. Knud Erik Hansen svarer, bistå ham med lidt historiske oplysninger fra perioden, før han blev boligordfører for SF, fordi det var ikke sådan, som ministeren oplyste, at vi fra venstrefløjens side i sin tid stemte for disse forsøgsordninger. Det gjorde vi ikke, og det var menneskerettighedsproblemet, der var inde i billedet.

Vi har jo så, som jeg også sagde tidligere, fulgt disse forsøgsordninger. Det er rigtigt, at nogle af dem har virket hensigtsmæssigt, f.eks. kan man se, at i Gellerup har det nok virket hensigtsmæssigt, men andre har altså også været på kanten og måske endda over med hensyn til menneskerettighederne.

De forslag, der nu ligger til nye ordninger, er meget betænkelige, meget betænkelige ud fra et menneskerettighedssynspunkt.

Det var blot til oplysning om fortiden og til bistand for hr. Knud Erik Hansens besvarelse.

Anden næstformand (Henning Grove):

Ja, det var nok på grænsen det der, men vi får ikke mere af den slags i fremtiden.

Hr. Knud Erik Hansen.

(Kort bemærkning).

Knud Erik Hansen (SF):

Ja, det bliver jo lidt en gentagelse. Vi har jo snakket om det her før.

Både til De Radikale og til Socialdemokratiet vil jeg sige, at det, der er problemet med de her forslag, er måske ikke de enkelte elementer, for det er rigtigt, at det kan virke i de konkrete bebyggelser, hvis man nedsætter huslejen. Det kan også rigtig virke, hvis man får en anden balance, og det kan blive en stærkere bebyggelse, hvis man får andre beboere ind. Det er rigtigt, men det, der mangler, og det er der, den tipper over, er, at hvis vi ikke gør noget på den anden front, så får vi samlet en boligmasse, hvor vi flytter problemerne rundt i den almene sektor, og vi får ikke løst problemerne for dem, der er uden arbejde og økonomisk svage. Hvad er det for nogle valgmuligheder, de får?

Der er efter vores mening ikke nok i de her forslag til at sikre det. Man fokuserer alt for meget på en løsning i de enkelte bebyggelser og på de ressourcestærke, og så hjælper det ikke, det er til fru Lissa Mathiasen, hvis vi udvider de her anvisningsregler til alle boligerne. Det løser jo ikke problemerne, for stadig væk står vi tilbage med dem, der er økonomisk svage, og som ikke har mange valg på boligmarkedet, og med de boligsociale problemer, vi skal løse. Hvor løser vi så dem henne?

Vi mangler en ordentlig diskussion om, hvordan vi kan klare problemerne for dem, og det kræver efter vores mening, dels at vi bygger noget mere, dels at vi kigger på bl.a. anvisningsreglerne.

(Kort bemærkning).

Dorit Myltoft (RV):

Så vil jeg gerne spørge hr. Knud Erik Hansen helt konkret: Bliver vi bedre til at løse de problemer, hr. Knud Erik Hansen ridser op, hvis vi ikke vedtager de her forslag?

(Kort bemærkning).

Lissa Mathiasen (S):

Jeg sidder egentlig også og bliver lidt forvirret, for da jeg sad og lyttede til hr. Knud Erik Hansens indlæg som ordfører, sagde han: Der er behov for at bygge langt mere almennyttigt byggeri, ellers løser vi ikke de her problemer.

Så bliver jeg altså i tvivl, for i anden omgang går hr. Knud Erik Hansen så op og siger: Jamen det løser vi det ikke med.

Så jeg er nødt til at spørge én gang til: Hvad er det, hr. Knud Erik Hansen mener? Mener hr. Knud Erik Hansen, for så er vi enige, at der er behov for at bygge mere almennyttigt byggeri, der er behov for, at alle kommunerne får almennyttigt byggeri, og mener hr. Knud Erik Hansen, at det er rigtigt, som der ligger i forslaget, at det ikke kun skal være de problemramte bebyggelser, der skal kunne berøres af det her, men tværtimod at kommunerne skal have det redskab?

Det var altså ikke noget klart svar, vi før fik fra hr. Knud Erik Hansen. Er det godt, at kommunerne får et redskab, så de generelt kan kigge på den boligmasse, der er i den almene sektor i deres kommune?

(Kort bemærkning).

Knud Erik Hansen (SF):

Så skal jeg prøve at sige det kort: Spørgsmålet er også, hvem vi skal løse problemerne for, for det er jo rigtigt, at der er nogle problemer omkring balance og nogle bebyggelser, som får problemer. Men dem, vi mangler en løsning for, er de beboere, der har et ganske lille valg på boligmarkedet. De bliver udeladt af de her forslag, og der er ikke nogen ordentlige løsninger for mig at se i de her forslag til at sikre dem et ordentlig boligvalg.

Det er der, balancen tipper, og det er nok der, vi så er uenige, men vi kan diskutere det videre i udvalget og se på, hvilke løsninger vi faktisk kan finde, så vi får en anden balance.

Det er da rigtigt, at nogle af de her forslag kan være med til at løse nogle problemer i de konkrete bebyggelser, men hvis vi så ender med at stå tilbage med nogle andre problemer, så er det her forslag ikke tilstrækkeligt, så er det ikke en god nok løsning.

Anden næstformand (Henning Grove):

Fru Anne Svanholt, undskyld fru Annie Lunde Hansen for en kort bemærkning.

(Kort bemærkning).

Annie Lunde Hansen (CD): Det tror jeg hendes mand bliver ked af.

Jeg vil gerne spørge hr. Knud Erik Hansen: Tror SF og hr. Knud Erik Hansen, at man løser alle folks store problemer bare med boligen? Nej, det gør man ikke, men jeg vil da godt spørge: Alt andet lige var en god bolig at starte med og en god støtte fra det sociale væsen, indtil man har fået rettet det op, man mangler i sin tilværelse, ikke det, man skulle gå efter?

Vil SF sige nej til en god bolig at starte med, så man med støtte kan komme videre derfra? Jeg tror heller ikke på, at en bolig alene kan hjælpe i den sociale situation, men alt andet lige er det vel et skridt på vejen frem.

(Kort bemærkning).

Lissa Mathiasen (S):

Nu kan det godt være, jeg har forstået det, hr. Knud Erik Hansen siger, lidt bedre. Jeg ved det ikke, jeg vil prøve en gang til.

Har jeg forstået det rigtigt, at hr. Knud Erik Hansen mener, at man med det forslag, der ligger her, tilsidesætter den boligsociale forpligtelse og generelt de forpligtelser, en kommune har til at tage vare på de svageste i en kommune? Hvis hr. Knud Erik Hansen mener, der ligger det i forslaget, så er vi uenige. Dem kan det her forslag ikke på nogen måde tilsidesætte.

Den forpligtelse enhver kommune har til at løse boligsociale såvel som sociale problemer er der stadig fuld dækning for. Selvfølgelig skal de varetage den, og det håber jeg at hr. Knud Erik Hansen også er enig i. Men set i forhold til kommunen, som har den forpligtelse, er hr. Knud Erik Hansen så ikke alligevel enig i, at det her er et redskab, der kan være med til at bære i den rigtige retning?

(Kort bemærkning).

Knud Erik Hansen (SF):

Det er da rigtigt, at boligen ikke løser alle problemer. Hvis vi faktisk kunne sørge for, at de, der i høj grad ikke har arbejde, fik et arbejde, og vi ved, at indvandrere og nydanskere i høj grad har en stor arbejdsløshed, så tror jeg også, at mange af de ting, vi snakker om i dag, ville se anderledes ud. Så det er klart, at det ikke kun er boligen, der er den eneste løsning.

Jeg tror næsten, vi skal tage det under udvalgsbehandlingen, for det bliver jo faktisk gentagelser. Det her forslag løser for mig at se ikke de boligsociale problemer. Vi sikrer ikke, at

kommunerne løser de boligsociale problemer. Det kan godt være, at kommunerne har den forpligtelse, men som forslaget ligger her, lægger det jo ikke op til at give kommunerne nye instrumenter til at løse de boligsociale problemer.

Det, vi har sagt, er, at vi synes, vi kan se, der er nogle problemer med at få løst de boligsociale problemer, og derfor får vi de konstruktioner, vi har nu. Det boligsociale problem får vi så ikke løst ved i virkeligheden at indskrænke boligmassen. Vi er nu ude i et morads, hvor der faktisk ikke er nogen ordentlige bud på at få løst de boligsociale problemer og på at give kommunerne nogle ordentlige vilkår til også at løse de boligsociale problemer.

Det vil vi gerne diskutere, og det er det forslag, vi har fremsat som nr. B 91, hvor vi faktisk har sagt, at hvis vi begynder at åbne for boligmassen på en anden måde, give nogle andre betingelser for at få løst de boligsociale problemer, så kan det godt være, vi kan nærme os en løsning af nogle af de her ting.

Jeg erkender i hvert fald, at vi er enige om, at der er nogle problemer, der skal løses, og så håber jeg, at vi under udvalgsbehandlingen kan finde ud af at finde nogle modeller til løsning af de her problemer.

Anden næstformand (Henning Grove):

Jeg skal her afbryde forhandlingen og udsætte mødet. Det genoptages i dag kl. 13.00.

Mødet udsat kl. 11.58

Mødet genoptaget kl. 13.00

Forhandlingen genoptages

Egil Møller (DF):

Lovforslaget om beboermaksimum i lejede boliger vil ifølge bemærkningerne til loven medføre, at udlejer opnår en besparelse på vedligeholdelsesudgifterne som følge af mindre slid på boligerne. Endvidere antager man, at der vil ske en reduktion af klager over gener fra naboer. Heri er jeg ganske enig. Men Dansk Folkeparti har den generelle holdning, at der også på dette område bør herske aftalefrihed mellem lejer og udlejer.

Den nugældende lovgivning på området indeholder ingen regler for, hvor mange personer der må bo i en lejlighed. Jeg vil gerne spørge ministeren, hvad dette bureaukratiske system overhovedet vil koste, og har regeringen aktuelle planer om ligeledes at gribe ind over for de private bolig lejere. Skal regeringen også her bestemme, hvor mange personer der eventuelt må bo i et privatejet parcelhus eller i privatejet ejerlejlighed eller andelsbolig?

Man må gå ud fra, at udlejere ved lejekontraktens indgåelse sikrer sig mod en væsentlig ændring af husstandens størrelse, så dette lovforslag kan vi i Dansk Folkeparti ikke støtte.

Det andet lovforslag, nr. L 211, er ligeledes affødt af regeringens udlændingepolitik, hvorved ca. 15.000 nye udenlandske statsborgere hvert år skal forsørges og have stillet boliger til rådighed af det danske samfund. Det er da soleklart, at denne politik på udlændingeområdet også medfører boligproblemer til ugunst for danske statsborgere.

Lovforslaget indeholder ændrede udlejningsregler og særlig støtte til det, man kalder udsatte, almene boligafdelinger. Som noget nyt indeholder lovforslaget forslag om kommunal anvisningsret til private andelsboliger, dog således at der for eksisterende andelsboligforeninger åbnes mulighed for gennem frivillige aftaler med den pågældende kommune at give kommunal anvisningsret til et antal boliger.

Derimod skal den pågældende kommune have en anvisningsret til hver tiende bolig i nye, støttede og ustøttede andelsboligforeninger. Det kan man da kalde en nyskabelse på området.

Hvorledes interessen for at stifte nye andelsboligforeninger vil blive efter disse nye, snærende bånd, kan man jo så kun gisne om. Jeg tror, at interessen vil falde markant, når medlemmerne ikke selv fremover kan bestemme sammensætningen af beboere.

Lovforslaget indebærer mulighed for, at kommunalbestyrelsen efter aftale med en almen boligforening kan anvise lejere i op til 100 pct. af de ledige boliger. Hermed er boligsøgende, der er opført på den almindelige venteliste, uden mulighed for at komme i betragtning til de ledige boliger.

Det er et groft overgreb på almindelig moral og anstændighed over for disse lejere, som for manges vedkommende har stået på venteliste i mange år. Skulle der komme et oprør fra disse lejere, har Dansk Folkeparti fuld forståelse herfor.

Vi kan naturligvis ikke støtte lovforslaget.

(Kort bemærkning).

Lissa Mathiasen (S):

Jeg bemærkede, at hr. Egil Møller havde nogle meget kontante bemærkninger om lovforslag nr. L 210. Han siger i den forbindelse, at det ikke er rimeligt, at regeringen skal begå den form for overgreb over for lejerne.

Jeg undrer mig lidt, men det er måske, som jeg også kom til at sige på et tidligere tidspunkt her i dag, et udtryk for, at hr. Egil Møller ikke helt har læst lovforslaget, for det er en ren kommunal afgørelse, om man vil bruge det her eller ej. Derfor vil jeg godt spørge, om hr. Egil Møller virkelig ikke har så meget forventning til, at de kommuner, der mener, at der måtte være behov for at gå ind og bruge det redskab, de her får mulighed for at bruge, så ikke også vil tage det i anvendelse, hvorimod kommuner, der ikke har behovet, naturligvis heller ikke vil indføre det.

Det lyder, som om – og det er det, jeg også godt vil høre hr. Egil Møller om – at man ikke har nogen forestilling om, at kommunerne er i stand til at tage vare på nogen form for problemer, siden man stiller sig så skeptisk over for at give kommunerne et sådant redskab.

(Kort bemærkning).

Knud Erik Hansen (SF):

Nu har vi hørt flere gange fra hr. Egil Møller, at der er personer med etnisk/dansk baggrund, der kommer ind foran andre i køen. Jeg vil godt spørge Dansk Folkeparti: Hvad vil de gøre med de mennesker, der kommer ind i det danske samfund? Det er rigtigt, at der kommer ca. 10.000, måske 15.000 mennesker ind i det danske samfund med anden baggrund, og som er udlændinge. Skal de ikke have tag over hovedet? Hvad er Dansk Folkepartis politik over for dem? Og hvordan vil i øvrigt Dansk Folkeparti generelt løse det boligproblem, vi har? Vi hører så mange gange, at der er nogle, der kommer foran. Hvor er løsningen på det generelle boligproblem for Dansk Folkeparti?

(Kort bemærkning).

Egil Møller (DF):

Fru Lissa Mathiasen mener ikke, at det er et problem, når det er op til den enkelte kommune at afgøre, hvorvidt man vil anvende den regel, der åbnes mulighed for med lovforslaget, og anviser 100 pct. Jeg er enig i, at der står i lovfors-

slaget, at det er sådan, at den enkelte kommune selv kan træffe den afgørelse. Men alene den mulighed, at der er åbnet for kommunerne til at gøre det, giver jo så en mulighed for – og det kan man vel ikke afvise – at man så kommer i den situation, at de, der er på ventelisterne, automatisk bliver sprunget over og ikke kan komme ind. Så sådan er det.

Så siger SF's ordfører: Hvad vil Dansk Folkeparti gøre ved dette? Jamen vi har jo sagt utrolig mange gange, hvad vi skal gøre. Vi skal sørge for, at mange af disse udlændinge, der er kommet hertil, bliver sendt hjem til de lande, de er kommet fra, når der er fred og ro. Og er det sådan, at SF vil være med til at lukke det hul, der er i indslusningen af nye borgere, så tror jeg egentlig, at vi nok kunne have løst dette boligproblem, der er nu. Men man vil jo ikke være med til at løse det og lukke det hul, der er. Der kommer jo hver eneste dag nye flygtninge til, og det vil der blive ved med, så længe den lovgivning er gældende for området.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg vil godt bede Dansk Folkepartis ordfører lidt nærmere forklare problemet med diskrimination af dem, som står på venteliste. For det, der jo er rigtigt, er, at hvis man lader kommunen overtage 100 pct.s anvisning, så kan man ikke komme ind ved hjælp af ventelisten. Men det er vel også rigtigt – og det er deri, det store problem ligger med hensyn til diskrimination, og det er det, Dansk Folkeparti har misforstået – at det i ganske særlig grad vil være flygtninge, indvandrere og danske familier med sociale problemer, som vil blive ramt af den diskrimination, hvorimod det jo ikke vil være almindelige danskere, som Dansk Folkeparti forsøger at skabe indtryk af. De vil jo typisk ikke blive ramt i den situation. Det synes jeg bare er væsentligt at få fastslået: Hvem er det, diskriminationen rammer? Den rammer altså nogle helt andre, end Dansk Folkeparti forestiller sig.

(Kort bemærkning).

Lissa Mathiasen (S):

Mere og mere tyder altså på, at hr. Egil Møller ikke kender det forslag, vi har til debat her i dag. Jeg havde direkte stillet nogle spørgsmål til L 210, og hr. Egil Møller gik op og svarede mig i forhold til L 211.

Det, jeg spurgte om, var i relation til hr. Egil Møllers reaktion på, at regeringen ville begå

overgreb mod borgerne, for nu skulle kommunerne i gang med at gå ind i forhold til beboermaksimum.

Så spurgte jeg hr. Egil Møller – og det er det, der ligger som det eneste i L 210 – om det var sådan, at hr. Egil Møller virkelig mener, at kommunerne ikke selv er i stand til at træffe beslutning om, hvorvidt de vil gøre brug af det redskab, de her får.

Det, der ligger her, er et redskab, der giver den enkelte kommune mulighed for og valgfrihed til at drage nytte af det, hvis de mener, at de har en så tæt beboersammensætning i visse af deres boligområder, så det kan være rigtigt at gribe ind og sige: Vi er nødt til at sikre, at der sker en udtynding, det er sundhedsmæssigt, det er beboermæssigt og det er af hensyn til de omgivende beboere ikke klogt, som det er.

Det er derfor, jeg undrer mig, hvis hr. Egil Møller mener, at det ligefrem er et overgreb mod borgerne, at kommunen får den mulighed for at gå ind. Det kan jeg da ikke forstå.

(Kort bemærkning).

Knud Erik Hansen (SF):

Jeg spurgte hr. Egil Møller om, hvad Dansk Folkeparti vil gøre med de 10.000-15.000 mennesker, der kommer ind i landet, og jeg får svaret: De skal ingen bolig have, vi vil slet ikke have dem.

Hvad vil man gøre? Skal de ikke have nogen bolig? Hvad er Dansk Folkepartis holdning til det her? Man hører det evige omkvæd om, at der er udlændinge, der kommer foran, og så spørger jeg: Hvad skal de med anden etnisk baggrund? Hvor hører de til henne i Dansk Folkepartis boligpolitik?

Løsningen er, så vidt vi kan se, at skabe en ligestilling og sørge for, at de, der har svært ved at skaffe bolig, kan få en bolig og støtte dem i det. Der er indvandrere og flygtninge og nydanskere faktisk mange gange i en svær situation, fordi de er uden arbejde, ikke specielt fordi de hører til en anden befolkningsgruppe, men fordi de i høj grad er uden arbejde og ikke har det økonomiske grundlag, der skal til.

Derfor synes vi, det er rimeligt, at man laver en ligestilling mellem dem, der har svært ved at skaffe egen bolig, i stedet for den diskrimination, som Dansk Folkeparti hele tiden kører med, at hvis man har en anden etnisk baggrund, så skal man så sandelig ikke have en bolig. Det er rent faktisk det, man siger.

(Kort bemærkning).

Egil Møller (DF):

Først til hr. Keld Albrechtsen, som ikke kan se, at man diskriminerer danskerne. Jamen i et hørings svar fra den almene sektor beskriver man jo netop, at det er danskere, der er skrevet op på venteliste, som kommer i klemme, og som må se i øjnene, at de ingen bolig kan få i det boligselskab, de har været skrevet op i i rigtig mange år. Det kalder jeg diskrimination af dem, der egentlig har haft en forventning, i og med at de har stået på en venteliste.

Fru Lissa Mathiasen nævnte, at dette beboermaksimum i lejligheder er noget, kommunerne skal styre, og det er jeg enig i, og det er det, der står i lovforslaget. Men jeg sagde også i min ordførertale, at det jo egentlig ikke er noget, kommunerne bør blande sig i. Det er sådan, at ved kontraktens indgåelse bør udlejer og lejer være enige om, hvor mange der skal bo i den enkelte bolig. Så det mener vi altså ikke, at det offentlige skal blande sig i.

I øvrigt kunne jeg godt tænke mig at spørge, hvad det så ikke ville koste i administration og bureaukrati at finde ud af, hvornår vi er i en situation, hvor vi skal tynde ud, eller at vi skal bede den familie om at forlade den bolig, den har fået. Har Socialdemokratiet så boliger til netop de familier?

SF ønsker så at vide, hvordan vi vil klare boligsituationen for dem, der er her i landet. Jamen til SF vil jeg sige: Vi har jo ikke rigtig haft nogen muligheder for at indgå i nogle reelle drøftelser med regeringen om, hvordan vi ser på det, men jeg kan garantere for, at hvis man vil have lukket det hul, der er i tilstrømningen, så er der jo ikke nogen problemer af større art i at finde en løsning på det.

Men det ser jo håbløst ud. Når slusen stadig væk står vidt åben, løser man jo ingen opgaver rent boligpolitisk, ej heller med dette forslag.

(Kort bemærkning).

Annie Lunde Hansen (CD):

Jeg vil gerne spørge Dansk Folkeparti: Hvor mange danskere tror Dansk Folkeparti, der står på venteliste til de boligforeninger eller til de boligbebyggelser, som har de meget, meget store problemer, både sociale tilfælde af vores egne plus også nogle problemer med indvandrere og flygtninge? Jeg tror, jeg kan besvare det for Dansk Folkeparti, men jeg vil gerne have, at de bekræfter det. Jeg tror ikke, der står nogen danskere på de bebyggelsers ventelister.

(Kort bemærkning).

Lissa Mathiasen (S):

Jeg vil sige til hr. Egil Møller: Jeg synes egentlig, kommunerne må have en rimelig ikke bare ret, men også interesse i at kunne gå ind i forhold til det sundhedsmæssige, i forhold til en fortæring i vores boliger. Derfor må det jo være rimeligt, at de i et samarbejde med boligforeningerne har muligheden for også at gå ind og også med de her lovregler sikre, at der sker en udtynding i forhold til, hvad der sker fremover. Det er jo det, jeg synes der også er væsentligt at sætte streg under, nemlig hvad der sker fremover, for der ligger jo ikke i det her forslag, at det er meningen, at man skal til at smide folk ud.

Så har jeg siddet og lyttet meget opmærksomt til den diskussion, der har kørt, set i forhold til, hvem der nu ikke kan få en lejlighed, og hvem der kan få en lejlighed. Og som hr. Egil Møller så ubehageligt siger: Det er klart, når man ikke vil lukke slusen. Jeg tror, jeg hørte hr. Egil Møller sige: Når vi skal have omkring 16.000 udlændinge ind på et år.

Så er jeg nødt til at gøre opmærksom på, at det kunne måske være klogt for hr. Egil Møller at tjekke det tal en gang mere. Vi får altså ikke 16.000 udlændinge ind om året. Sidste år, i 1999, da lå det – for det første var det i øvrigt lidt højere, end det var året før – på omkring 4.000, når vi taler om flygtninge. Så havde vi familiesammenføring, og jeg formoder ikke, at hr. Egil Møller i den sammenhæng taler om svenskere og nordmænd, der kommer hertil, men jeg tror, vi er enige om, hvad det er, vi taler om. I den forbindelse er jeg altså nødt til at bede hr. Egil Møller om i hvert fald ikke at bringe et tal som 16.000 op. Vi er nede på noget, der ligger under en tredjedel.

(Kort bemærkning).

Knud Erik Hansen (SF):

Det vil jeg godt supplere. Jeg har ganske vist hørt Dansk Folkeparti sige om flygtninge, at de skal jo bare være her i landet, indtil vi kan sende dem hjem hurtigst muligt. Hvor skal de placeres? Det er de ca. 4.000. Hvor skal de placeres? Skal de placeres i specielle lejre? Hvor vil Dansk Folkeparti have dem henne? Vi hører kun fra Dansk Folkeparti, at de ikke skal være her, og de skal endelig komme bagest i køen. Hvad vil Dansk Folkeparti med dem? Hvor skal de bo? Og så er vi tilbage til det med familiesammenføringen, som er meget mere komplekst.

Det er de ca. 10.000, hvoraf en del er nordiske statsborgere, der bliver familiesammenført. En del er forældre og børn, der bliver familiesammenført, som ikke kræver ekstra bolig. Så omkring familiesammenføringer er der boligproblemer på en helt anden måde. Så vi skal snakke om nogle helt andre tal, hvis vi skal snakke realisme.

Men stadig væk, hvad vil Dansk Folkeparti med de mennesker, som kommer til landet? Jeg har ikke fået noget svar. Skal de bo i lejre, eller skal de bo i telte, eller hvor skal de bo?

(Kort bemærkning).

Egil Møller (DF):

Fru Annie Lunde Hansen afæsker mig et svar på, hvor mange der står på venteliste rundt om i de almene boligbebyggelser. Det kan jeg ikke eksakt svare på. Men jeg har fået en henvendelse, som vi alle sammen har fået, fra den sociale sektor inden for det almene byggeri, hvor man netop ridser de problemer op, der kan komme for de mennesker, der står på ventelister. Når de nævner, at der er ventelister, og at de, der står netop på de ventelister, kommer i klemme, og at man måske kan forvente et oprør netop fra de mennesker, der står på de ventelister, som så ikke kan komme i betragtning til en bolig, jamen så må der da være noget om det, går jeg ud fra.

Fru Lissa Mathiasen var inde på, at kommunerne jo skulle have adgang til at gribe ind, hvis der skete noget rent sundhedsmæssigt i en lejlighed. Jamen jeg er ikke vidende om, at man ikke med de nugældende regler er i stand til det, for det er jeg faktisk sikker på man kan. Vi har jo trods alt regler på området, som vi har levet med i utrolig mange år, der regulerer også forholdene her. Og er der nogen, der overtræder de sundhedsmæssige bestemmelser, så skulle det undre mig meget, om ikke kommunerne allerede har redskaber til at gribe ind over for det.

SF vil så gerne vide, hvor vi skal gøre af disse mennesker, der er kommet hertil. Det har vi jo mange gange og for flere år siden sagt: Jamen de skal jo hjem, hvor de kommer fra, for når der er fred i hjemlandene, så er der også boliger til dem dér, ellers må de være med til at skaffe sig en sådan. Det er jo ganske umuligt for det danske samfund at løse boligproblemerne for danskerne, når vi samtidig får denne tilstrømning af udlændinge i en hast, så vi ikke er i stand til at omstille os.

(Kort bemærkning).

Annie Lunde Hansen (CD):

Hr. Egil Møller svarede mig ikke på det, jeg spurgte om. Jeg spurgte ikke efter en venteliste til alle boligselskaber. Men i lovforslaget står, at hvis man går ind i de selskaber, hvor der er store problemer, og hvor der har været problemer længe, som vi nu skal til at løse, så er der ingen ventelister. Jeg ville bare have bekræftet, at hr. Egil Møller havde læst det, der står i lovforslaget.

Formanden:

Fru Annie Lunde Hansen har ordet. Nu er det som ordfører.

Annie Lunde Hansen (CD):

I CD mener vi, at der er et helt klart behov for at få gjort noget ved forholdene i socialt belastede områder for at undgå sociale ghettoer og for at sikre en bedre integration. Der er da heller ikke tvivl om, at dette by- og boligpolitiske tiltag kun er ét af midlerne til at komme problemerne til livs. Det er selvfølgelig også baggrunden for, at ministeren har fremsat disse to forslag som led i regeringens handlingsplan.

På den anden side tror vi ikke på, at opgaven kan løses uden en forståelse for og accept af de regler og midler, som tænkes anvendt i indsatsen. Netop derfor er det utrolig vigtigt at få vurderet og afvejet de forskellige indsigelser, som er kommet og vil komme, mod bl.a. disse to lovforslag, som trods de gode hensigter alligevel giver anledning til en stribe af spørgsmål.

Tager man eksempelvis forslaget om beboermaksimum i beboelsesejendomme, er der flere ting, som springer i øjnene. Der er ingen tvivl om, at et meget stort antal beboere i en enkelt lejlighed i høj grad bevirker en hurtigere nedslidning end normalt, og det kan medføre endog meget store ulemper for naboer, over- og underboere. På den anden side er der altså tale om indgreb i ting, som vel almindeligvis tilhører privatsfæren, nemlig udlejers ret til inden for bestemte rammer at råde i forhold til sine lejere samt privatpersoners ret til selv at bestemme, hvordan de vil indrette sig på deres enemærker. Med dette forslag giver man nemlig kommunerne mulighed for at bryde ind i kontrakten og ophæve den, hvis beboerantallet i fremtiden overstiger det fastsatte. Det er et meget voldsomt og ikke helt almindeligt indgreb.

Og kan man skaffe nye boliger til dem, der sættes ud? For ellers får vi først mange problemer, hvis boligerne ikke findes til disse mennesker. Her mener vi, at der er en hel række spørgsmål, som nøje bør afklares. Eksempelvis kan nævnes spørgsmålet, om det er hensigtsmæssigt og rimeligt, at kommunerne selv kan bestemme, om de vil bruge reglen. Efter vores opfattelse vil denne del af forslaget nemt kunne medføre, at der skabes en for forbrugerne uforståelig forskelsbehandling på tværs af kommunerne, bl.a. fordi der ikke klart er gjort rede for, hvilke forhold og behov kommunerne kan eller skal lægge vægt på i forbindelse med deres overvejelser af at sætte reglerne i kraft.

Noget andet er, at det også kunne være rart lidt bedre at få belyst store familiers fremtidige mulighed for at skaffe sig en lejlighed. Desuden er vi i CD meget betænkelige ved, at det efter forslaget ikke vil være muligt at påklage kommunalbestyrelsens afgørelse om dispensationer.

Også det andet lovforslag, vi her behandler, giver anledning til betænkeligheder. Når det gælder kommuners og boligorganisationernes mulighed for at aftale mere fleksible udlejningsregler, synes vi, at der er mange fornuftige perspektiver i et sådant forslag, men der er altså også en gruppe mennesker, som sikkert ikke vil blive en del af de udlejningskriterier, som aftales. Det kan jo nemt være personer, som gennem mange år har været skrevet op på venteliste til bedre almennyttige boliger. De seneste år har de endda måttet betale for deres forbliven på disse lister. Gennemføres dette forslag i sin yderste konsekvens, betyder det faktisk, at der herefter kun vil være 10 pct. af boligerne til rådighed for de mennesker, som har stået på venteliste 10 år, 20 år, ja, måske 30 år. Er dette rimeligt? Her ser CD meget gerne en aftale med regeringen og Kommunernes Landsforening om, at nogle flere kommuner bygger almene boliger, også dér, hvor der i dag næsten ikke findes nogen.

I CD synes vi, at ideen med de fleksible udlejningsregler er rigtig god, men hvis forslaget viser sig at være så vidtgående, at det reelt betyder, at personer på ventelister udelukkes fra at få opfyldt deres ønsker, vil vi ikke være med. Der er altså efter vores mening brug for at kigge lidt nærmere på konsekvenserne og på procentfordelingen.

Forslaget om støtte til fysisk reovering og huslejenedsættelser er efter vores mening meget

fornuftigt, og det vil jeg ikke knytte mange kommentarer til.

Derimod giver spørgsmålet om kommunal anvisningsret til private andelsboliger anledning til mange overvejelser. I CD er vi modstandere af en generel offentlig anvisningsret til private boliger, som helt eller delvis bygger på tvang. Der er ingen tvivl om, at der er et helt klart behov for at få inddraget private boliger i løsningen af boligsociale problemer og integrationsproblemer. Det erkender vi. Men omvendt er tvangsmæssig råden over private lejeboliger en indskrænkning i den private ejendomsret, og den skal vi altså også værne om. Anvisningsret til privatejede boliger bør derfor kun etableres ved aftale.

Derfor vil vi allerede her opfordre ministeren til at forsøge at få frivillige aftaler i stand og eventuelt se, om ikke der skulle være mulighed for at forbedre loven om kommunal anvisningsret, så den blev lidt mere attraktiv for kommuner og private udlejere.

Vi er dog enige i, at der selvfølgelig bør kunne stilles krav, når der er tale om byggeri med væsentlig offentlig støtte. Derfor bakker vi selvfølgelig også op om den kommunale anvisningsret til almene boliger, som vi kender den i dag.

Det her forslag handler imidlertid også om private andelsboliger, men ganske vist andelsboliger, som på et eller andet niveau har fået spændt et offentligt sikkerhedsnet ud under sig enten i form af egentlig ydelsesstøtte eller i form af en garanti, og her har vi altså valgt at sondre. Efter forslaget skal fremtidige tilsagn betinges af en kommunal anvisningsret, og det gælder både de støttede og de ustøttede private andelsboliger.

I CD mener vi, at ydelsesstøtten til de støttede andelsboligforeninger er af en sådan karakter, at det vil være berettiget at stille krav til de involverede andelsboligforeninger, og vi kan derfor støtte betingelsen om anvisningsret til disse boliger.

Derimod synes vi, at en anvisningsret på baggrund af en meget beskeden garanti til de ustøttede andelsboliger er en for os for vidtgående betingelse. Af lovforslag nr. L 34, som blev vedtaget i denne samling, og som indførte begrebet ustøttede private andelsboliger, fremgår jo direkte, at udgangspunktet for ordningen er, at de ustøttede private andelsboligforeninger i videst muligt omfang tilvejebringes på almindelige markedsvilkår, altså med så få reguleringer

som muligt. Dette taler efter vores opfattelse imod en kommunal anvisningsret. De ustøttede private andelsboliger er jo i modsætning til de støttede heller ikke omfattet af en række forbehold, eksempelvis Byggeskedefonden, udbudsregler og arealgrænser.

Alt i alt synes vi i CD, at der er mange gode intentioner i disse forslag, men der er altså dele, vi ikke kan støtte, og i øvrigt mener vi, at der er en række spørgsmål, som trænger til at blive afklaret under udvalgsarbejdet.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg lagde mærke til et par punkter i fru Annie Lunde Hansens indlæg, hvor der tilsyneladende kunne være en mulighed for et samarbejde mellem CD og Enhedslisten, hvilket jeg naturligvis håber vi kan tale om under udvalgsarbejdet.

Det ene er spørgsmålet om menneskerettighedsproblemet og ventelisterne, som fru Annie Lunde Hansen var inde på, for det er jo ganske rigtigt, at det ikke er almindelige danskere, der står på ventelisterne i de afdelinger, hvor der er problemer. Men der kan altså være en risiko for i forbindelse med disse her forsøgsordninger, at nogle udelukkes, reelt fordi de har en anden etnisk baggrund, altså at der er tale om en diskrimination.

Og der vil jeg godt spørge, om CD vil være med til sammen med os andre at få kulegravet menneskerettighedsproblemet i den forbindelse, inden der træffes nogle beslutninger.

Det andet er, om fru Annie Lunde Hansen kan uddybe, hvad det er for en forpligtende aftale med kommunerne om alment byggeri, som CD er inde på. Det er en tanke, som Enhedslisten også meget har anbefalet over for regeringen.

(Kort bemærkning).

Egil Møller (DF):

Fru Annie Lunde Hansens parti har tidligere sagt, at det var partiet for parcellhusejerne. Jeg hører nu, at kærligheden også strækker sig ud til de almennyttige byggerier, der nu skal opstå sådan ved tvang, forstod jeg, over for kommunerne. Netop de kommuner, som ikke har noget, ville man godt hjælpe regeringen til at tvinge til, at der opføres almennyttigt byggeri.

Er det rigtigt, at man vil begrænse det kommunale selvstyre så meget, så kommunerne nu ikke fremover selv skal kunne finde ud af,

hvordan boligsammensætningen skal være i den enkelte kommune? Er det sådan, at man gør et indhug i den selvbestemmelse?

(Kort bemærkning).

Annie Lunde Hansen (CD):

Jeg håber da med hensyn til det lovforslag, der ligger her fra ministeren, at man med de embedsmænd og det hele, der er til rådighed, kan undersøge, om det her lovforslag er imod menneskerettighederne, men det tror jeg nu ikke det er.

Men hensyn til, hvor CD's kærlighed ligger: Ja, ens kærlighed kan jo ligge mange steder. Men vi har dog aldrig nogen sinde, tror jeg, i CD's historie stemt imod noget, der kunne gå imod det almennyttige byggeri i Danmark. Så vi elsker altså også dem, der bor i almennyttige boliger. Det er der for øvrigt mange af vores vælgere der gør, og også nogle i vores gruppe der gør.

Så vil jeg godt have lov at sige til hr. Egil Møller: Endnu en gang hører Dansk Folkeparti ikke efter, hvad der bliver sagt. Jeg sagde ikke, at det var tvang. Jeg sagde, at regeringen og Kommunernes Landsforening skulle sætte sig ned ved forhandlingsbordet og finde ud af, om man kunne finde en spredning af nyt almennyttigt byggeri i Danmark. Og der mener jeg da, at alle kommunerne er medlemmer af Kommunernes Landsforening, så hvis Kommunernes Landsforening kan gå ind for en eller anden aftale med regeringen, kan kommunerne, som er medlemmer af denne forening, vel også gøre det.

(Kort bemærkning).

Egil Møller (DF):

Hvis vi forestillede os, at disse kommuner i Kommunernes Landsforening indgik en sådan aftale, kunne man vel også nok forestille sig, at der var kommuner, der godt ville være en sådan aftale foruden, nemlig de kommuner, der selv vil finde ud af – og det gør jo nok de fleste – hvordan en boligsammensætning skal være.

Men jeg synes, jeg fik en antydning fra fru Annie Lunde Hansens side af, at hvis det er sådan, at Kommunernes Landsforening beslutter, at nu skal man altså tvinge almennyttigt byggeri ned over de kommuner, som man mener egentlig ikke har så meget af den type byggeri, jamen så gør man det ved tvang og ved lovgivning. Det er jo altså det, CD gerne vil være med til.

(Kort bemærkning).

Annie Lunde Hansen (CD):

Jeg har ikke én eneste gang nævnt ordet tvang, og der er ikke tale om tvang. Der er tale om, at to parter sætter sig ned ved et forhandlingsbord og kommer til en fornuftig løsning.

Så kunne det jo da godt være, at der var nogle af de kommuner, som følte, at det egentlig var en fornuftig løsning, og at de kunne få noget byggeri, der passede ind i den kommunesammensætning, de havde, eller gøre kommunesammensætningen bedre, dér hvor der ikke var nogen.

Selvfølge vil der være kommuner, som ikke vil lystre, jamen så er der jo ikke nogen, der tvinger boligerne ned over hovedet på dem. Jeg har overhovedet ikke nævnt ordet tvang, og det vil jeg meget gerne have at hr. Egil Møller tager til sig.

Dorit Myltoft (RV):

I Det Radikale Venstre har det været vigtigt at holde fast i, at de største problemer, når det gælder integration, løses bedst og mest holdbart ved at sikre alle mennesker en uddannelse og en tilknytning til arbejdsmarkedet. Derfor fylder dette også mest i regeringens integrationspakke med de 78 forslag.

Når det gælder by- og boligministerens forslag, kan Det Radikale Venstre støtte begge disse, som har et bredere sigte. Det betyder, at begge forslag giver kommuner flere muligheder for at løse boligsociale problemer. Det er altså ikke snævert knyttet til integration, men selvfølgelig forbedres integrationen, hvis familiernes boligsociale problemer løses.

Hvis en familie har sociale problemer, er det sjældent nok at sætte ind med hjælp og støtte på boligområdet, men hvis en familie har sociale problemer og bor i en nedslidt og overbefolket bolig, vil de sociale problemer med stor sandsynlighed blive forstærket, og dermed bliver det sværere at få hjælp og støtte til at virke.

I slutningen af 1800-tallet og i begyndelsen af 1900-tallet satte man ind over for den enorme overbefolkning i usle lejligheder i de store byer, fordi der var alt for mange sundhedsmæssige risici. Siden er det heldigvis blevet forbedret på det område, men det betyder ikke, at alle problemer er løst. I vor tid er det først og fremmest de sociale problemer, vi ønsker at sætte ind over for. Derfor er det arbejdsmarkedsforanstaltninger og uddannelsesindsatsen, der virkelig batter noget.

Men jeg vil da ikke undlade at nævne, at i København er der fine eksempler på, at det for mennesker, der er blevet kaldt svage, er lykkedes at forbedre deres egen boligstandard uden at skulle flytte. Det nytter altså også at sætte ind over for boligområderne. Kvarterløftprojekterne er tilsvarende eksempler.

I Det Radikale Venstre er vi meget optaget af løsningsmodeller, hvor socialt svagt stillede mennesker kan blive ressourcestærke og få ansvarsfølelse for egne vilkår. Fra passiv forsørgelse til aktiv deltagelse er og bliver nøgleord i den indsats.

Som nævnt støtter Det Radikale Venstre disse lovforslag som muligheder, der sammen med mange andre kan være med til at forbedre levevilkårene for de enkelte mennesker og for helheden.

(Kort bemærkning).

Egil Møller (DF):

Jeg kan forstå, at Det Radikale Venstre som medlem af regeringen naturligvis støtter dette lovforslag, men jeg vil godt spørge den radikale ordfører, fru Dorit Myltoft, om ikke fru er enig med mig i, at det dog er lidt af et bureaukratisk system, man nu sætter i gang med at opbygge, at kommunerne skal kontrollere, når en familie overskrider nogle grænser, hvornår der kan gives dispensation for, at familien kan blive boende, og jeg ved ikke hvad.

Jeg ved ikke, om den radikale ordfører har noget bud på, hvad det vil komme til at koste det danske samfund.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Dengang disse forsøgsordninger blev iværksat, var det jo meningen, at der skulle ske en evaluering af forsøget, bl.a. også for at se, om de kritiske spørgsmål, der var stillet vedrørende overholdelse af menneskerettighederne, gav anledning til problemer.

Nu har jeg forstået det sådan, at man ikke vil afvente en evaluering. Nu vil man gøre det permanent og tilmed lægge det ud i kommunerne, så det kan bruges også i strid med menneskerettighederne, uden at man kan gøre noget ved det.

Jeg vil godt spørge: Hvilke krav vil Det Radikale Venstre – som jo er et parti, der generelt støtter menneskerettighederne – stille for at sikre, at menneskerettighederne overholdes i det her tilfælde?

For jeg går ud fra, at vi er enige om, at som lovforslagene ligger på bordet nu, kan Det Radikale Venstre jo ikke bagefter komme og sikre i de konkrete tilfælde, at menneskerettighederne bliver overholdt.

(Kort bemærkning).

Dorit Myltoft (RV):

Til hr. Egil Møller må jeg sige, at jeg ikke er enig. Det er sådan i det her land, at hvis vi har nogle lovbestemmelser, skal vi jo også have muligheder for at kontrollere, om de love bliver overholdt, og det her er altså en af dem.

Omkring det med kontrol synes jeg, at det altid er en afvejning, hvor meget der skal til eller ikke til, men her er det rimeligt at give kommunerne kontrolmuligheder.

Og til hr. Keld Albrechtsen: Jeg husker udmærket diskussionen, da vi behandlede forslaget til lov om almene boliger, og Enhedslistens spørgsmål omkring menneskerettighedsspørgsmål, og vi fik jo rent faktisk dengang ret mange svar både fra Justitsministeriet og fra Boligministeriet, og der har ikke siden rejst sig spørgsmål ud over Ishøjdommen, som ligger på det her område, og som er ganske klar.

Så jeg er ikke i tvivl om, at vi kan gøre det her uden den evaluering, som hr. Keld Albrechtsen efterlyser.

(Kort bemærkning).

Knud Erik Hansen (SF):

Det var da fine ord, der var i fru Dorit Myltofts tale: Vi skal skaffe flere muligheder for at løse de boligsociale problemer, og vi skal også sørge for, at folk kommer i arbejde, for så har vi ikke så mange af de her boligsociale problemer. Det er vi jo enige om. Og så var konklusionen fra De Radikale, at så kan de støtte det her forslag.

Så var det, jeg syntes, at så knak filmen altså, for det forslag, der ligger nu rent konkret, er jo ikke primært rettet til dem, der er uden arbejde, for det er der jo stadig væk nogle, der er, der er stadig væk en del, der er på overførselsindkomster, som kan have boligsociale problemer. Det her er rettet mod de ressourcestærke, og det er dem, vi skal lave særlig boliganvisning til, det er rettet mod at nedsætte huslejen, netop for at de mere ressourcestærke også kan komme ind i de her bebyggelser.

Men vi mangler faktisk noget omkring de socialt svage, så hvis De Radikale vil det, vil jeg egentlig godt spørge fru Dorit Myltoft: Hvor er det virkelig, at det her forslag batter for at løse

problemerne for dem, der har boligsociale problemer?

(Kort bemærkning).

Dorit Myltoft (RV):

Til hr. Knud Erik Hansen vil jeg da meget gerne sige tak for rosen, men det er løsningsmodellerne, vi er mere optaget af.

Som jeg sagde i min slutningsreplik heroppefra, så løser det her problem ikke alle boligsociale problemer, men det er med i mængden. Det er altså et lille skridt i nogle rigtige retninger, men det kunne aldrig stå alene, det har vi heller ikke sagt.

Keld Albrechtsen (EL):

Som debatten her i dag har afspejlet, og som man jo nok også havde en mistanke om på forhånd, er de lovforslag, som ligger her på bordet i dag, om end måske ikke direkte skrevet med ført pen af Det Konservative Folkeparti, så dog i hvert fald specielt designet til at varetage Det Konservative Folkepartis særlige interesser, for det er jo dér, regeringen har valgt at lægge sin position.

Det synes jeg er dybt beklageligt ud fra flere synspunkter, for da vi havde finanslovforhandlingerne, fik vi jo faktisk på en rimelig fornuftig måde taget hul på en diskussion om de her problemer. Venstrefløjen og regeringen indgik sammen en aftale i forbindelse med finansloven om afsætning af midler, som jo bl.a. nu afspejler sig også lidt i lovforslag om huslejenedsættelser, men bortset fra det må de muligheder, der lå på grundlag af finanslovaftalen, nu siges at være tabt på gulvet. Det synes jeg er dybt, dybt ærgerligt.

Man kan sige, at de lovforslag, der ligger her, altså er et katalog over forspildte muligheder.

Vi sendte regeringen et 7-punkts-program med en række forslag til en sammenhængende social boligpolitik, der kunne have flyttet noget for alvor. Den plan må vi konstatere at regeringen har ignoreret. Jeg ved jo ikke, hvilke drøftelser man konkret har haft med Det Konservative Folkeparti, men jeg kan i hvert fald oplyse, at regeringen ikke har ønsket at have nogen drøftelser med os om det.

Det er et politisk valg fra regeringens side. Man kan ikke sige, at det er et valg, der afspejler regeringens interesse for at tage et lejerudgangspunkt i sagerne. Hvis man havde haft en sådan interesse, havde man nok henvendt sig til

SF og Enhedslisten for at drøfte sagerne, men det har man altså valgt ikke at gøre.

Det vil nok blive bemærket ude i de almennyttige byggerier og i lejerbevægelsen.

Jeg ved ikke, om der bliver et oprør, det kan man i og for sig godt forestille sig. Jeg håber ikke, det bliver i den form, Dansk Folkeparti håber på, det ville være en særdeles ubehagelig form. Men desværre kan man jo ikke udelukke, at der vil være kræfter, der vil forsøge på at give oprøret den form, for grund til oprør er der desværre.

Problemet er jo, at hvis man skal undgå ny ghetto dannelse, skal man lave en byfornyelse, der giver mulighed for, at mennesker, som har vanskeligt ved selv at skaffe en bolig eller få en anden bolig, når de byfornys, kan blive boende i deres boligområde efter byfornyelsen. Det har man ikke gjort noget for at løse.

Vi foreslog et huslejeloft til beskyttelse af de lejere, der bor i byfornyelsesområderne. Det har man ikke lyttet til. Vi foreslog almennyttigt nybyggeri, det har man ikke lyttet til. Vi foreslog – og det er et punkt, som SF har taget fra vores plan og gjort til et forslag, vi skal behandle om lidt, og det er vi glade for – at man tog en forpligtelse ind for de private udlejere, pensionskasserne og andelsboligerne. Det har man stort set – bortset fra et lille, lille bitte næsten ikke synligt forslag i forbindelse med det private andelsnybyggeri – heller ikke lyttet til. Vi foreslog, at kommunerne skulle forpligtes, det har man heller ikke lyttet til.

Resultatet er nu, at man kun flytter om på nogle sociale problemer, at man øger tendenserne til social eksport, at man gør det vanskeligt og i nogle områder måske nærmest umuligt for familier med mange børn, som står med sociale problemer, at få en bolig. Det er jo også bekræftet bl.a. af hørings svar fra Københavns Kommune.

Og så siger den socialdemokratiske ordfører: Ja, men kommunerne har jo stadig væk forpligtelsen. Jamen Københavns Kommune har jo gjort opmærksom på, at det ville blive vanskeligt. Og hvad er det så i virkeligheden, Københavns Kommune siger? Ja, det er vel i virkeligheden, at hvis man vedtager det her, så skal man ikke forvente, at det bliver Københavns Kommune, der vil rydde op efter de problemer, som regeringen har skabt. Det er vel i virkeligheden det, Københavns Kommune forsøger at sige på en høflig måde.

Og derfor må man sige, at helheden og sammenhængen i det her forslag er, at man ikke løser sociale problemer, men at man forstærker sociale problemer, som eksisterer i forvejen. Og det synes jeg ærlig talt er et uendelig trist resultat af en situation, der begyndte med en finanslovaftale, som faktisk pegede fremad.

Vi vedstår naturligvis de aftaler, vi har indgået omkring finansloven, men vi havde ønsket, at det kunne danne udgangspunkt for en positiv proces her i Folketinget.

Vi vil under udvalgsarbejdet forsøge, om vi kan få et samarbejde med Kristeligt Folkeparti og CD på nogle væsentlige punkter i det her. Jeg ved ikke, hvor meget der er at have optimismen i. Jeg har lyttet meget omhyggeligt til CD's ordførerindlæg, men den eneste mulighed, jeg kan se her i salen for, at der kan komme fornuftige elementer ind i det her, er ikke desto mindre, hvis venstrefløjen kan få en fornuftig dialog med Kristeligt Folkeparti og CD.

Det var jo daværende boligminister, hr. Kofod-Svendsen, som vi skal høre lige om et øjeblik, som satte projektet med byudvalgsarbejdet i gang, og man kan jo sige, at han her om lidt kan gå op og tage æren bl.a. for de positive resultater, der kom af huslejenedsættelserne og andre ting. Det håber jeg i og for sig at han vil gøre, for det kunne jo give anledning til, at han videre vil arbejde i samme spor også fremover. Men nu må vi se, hvad der kan komme ud af det.

Der er ikke noget i debatten i dag, der tyder på, at det bliver fra regeringspartierne side, at man kan hente nogen assistance. Det Radikale Venstres ordfører kom jo med et direkte deprimerende svar. Jeg spørger: Hvad vil Det Radikale Venstre gøre? For nu er man åbenbart ligeglad med den evaluering, man ellers havde givet højtidelige løfter om i sin tid. Den behøver man ikke længere. Og menneskerettighedsproblemet optager åbenbart ikke Det Radikale Venstre særlig dybt.

Men man behøver jo ikke at være nogen stor profet for at regne ud, at en kreativ anvendelse af de nye anvisningsregler, som ligger i det her forslag, kombineret med beboerloftet, vil give de kommuner, som ønsker det, mulighed for i praksis at hindre, at indvandrerfamilier med børn overhovedet kan få en bolig i den pågældende kommune.

Det kræver altså ikke den store genialitet af en negativt indstillet kommune at bruge disse her regler på den måde. Det er selvfølgelig ikke

godt ligefrem at stå og vejlede sådanne kommuner i, hvordan de kan misbruge nogle regler eller bruge dem kreativt. Men vi er altså nødt til at sige det, som det er. De vil kunne bruge det her regelsæt.

I realiteten er de her forslag ikke på nogen måde en tilskyndelse til kommunerne om at medvirke til en spredning af de sociale problemer. Næ, det er et redskab til kommunerne til at kunne undgå at medvirke og tilsvarende et redskab for de private udlejere, tilsvarende et redskab for pensionskasserne, tilsvarende et redskab for de private andelsboligforeninger. Altså kort sagt et redskab for alle dem, der i forvejen har unddraget sig deres forpligtelser – med Gentofte Kommune i spidsen – til ikke at være med. De får nu et redskab, som de kan bruge og misbruge til overhovedet ikke at bidrage.

Jeg synes, det er en sort dag for dansk boligpolitik i dag. Og jeg synes, det er så meget desto mere en sort dag, fordi finanslovaftalen faktisk gav et godt oplæg.

(Kort bemærkning).

Egil Møller (DF):

Jeg kan forstå på Enhedslisten, at man ligesom Dansk Folkeparti synes, det er dårlige forslag, der kommer fra regeringens side. Det kan godt være, vi har lidt forskellige præmisser at vurdere det på, men grundlæggende kan vi jo se, at det er helt forkerte forslag.

Det, der også bringer mig herop, var bemærkningerne fra hr. Keld Albrechtsen om, at det da godt kunne være, at der kom et oprør fra disse mennesker, der var skrevet op på venteliste, og de kunne jo så føle, at der ikke var meget retfærdighed til, når man nu kunne se kommunerne få et redskab i hånden, som egentlig gik ud på, at andre kunne komme ind, og det vil så sige udlændinge, på den plads, de egentlig regnede med de skulle have.

Altså jeg vil lige gøre opmærksom på, at det oprør ikke er et, vi i hvert fald tilskynder til fra Dansk Folkeparti, og vi regner ikke med, at det bliver et voldeligt oprør.

Men jeg har altså fuld forståelse og sympati for danskere, der føler deres ret og forventning krænket. Det går jeg egentlig også ud fra at Enhedslisten har, og det er mit spørgsmål til hr. Keld Albrechtsen: Kan man ikke også fra Enhedslistens side se, at det er en uretfærdig lovgivning?

(Kort bemærkning).

Lars Kramer Mikkelsen (S):

Hr. Keld Albrechtsen mener, at denne her debat og de her forslags ikrafttræden vil blive fulgt tæt af lejerbevægelsen, og at partiets og regeringens rolle i det her vil blive fulgt tæt af lejerbevægelsen.

Det vil jeg sige at vi i Socialdemokratiet er helt fortrøstningsfulde ved, netop fordi der fra lejerbevægelsen i årevis har været presset på, for at der skulle foretages nogle tiltag, som kunne være med til at øge integrationsindsatsen, kunne stoppe ghettoiseringen osv.

Så dér kan jeg kun sige, at det behøver hr. Keld Albrechtsen ikke at true med. Det er et løfte, som vi i virkeligheden er begejstrede for, og vi er sikre på, at man i lejerbevægelsen vil støtte de her tiltag.

Jeg kan sige, at der allerede er sket de tiltag i forhold til lejerbevægelsen, så derfor er der slet ikke nogen problemer i det.

Denne her integrationshandlingsplan, som det her er en del af, er jo blot én af en lang række tiltag, som vil kunne stoppe ghettoiseringen, og som vil kunne give den luft, som mange store, tunge boligområder i det her land har behov for.

(Kort bemærkning).

Dorit Myltoft (RV):

Hr. Keld Albrechtsen har tidligere i dag i en kort bemærkning talt om de positive resultater fra indsatsen i Gellerupplanen i Århus. Det undrer mig derfor, at hr. Keld Albrechtsen i sin ordførertale mener, at disse lovforslag, vi i dag behandler, vil være med til at forstærke de boligsociale problemer.

Hvad skulle man da hellere have gjort i Gellerup i stedet for at få unge og folk i arbejde til at flytte derud?

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Det er nok vanskeligt at forklare Dansk Folkeparti sammenhængen i det her. Men sammenhængen er jo i al korthed, at dér, hvor problemerne med tilsidesættelse af ventelisterne vil opstå, er jo ikke i de afdelinger, hvor der ikke er sociale problemer, for de vil såmænd ikke komme til at blive inddraget i det her alligevel. Det vil de enkelte kommuner, der hidtil ikke har haft viljen, og som har haft anvisningsregler i forvejen, og som ikke har brugt dem, fortsat ikke gøre.

Og derfor vil der typisk ikke blive tale om diskrimination af almindelige danskere. Næh, dér, hvor der vil blive lukket, og hvor man vil bruge reglerne til at lukke, er i de afdelinger, hvor det er mennesker med sociale problemer, hvor det er indvandrere og flygtninge, der står på ventelisterne. Så derfor er diskriminationen rettet mod de etniske minoriteter i det her samfund. Det er det, der er problemet og årsagen til, at det kan være berettiget med et oprør i lejerbevægelsen.

Jeg tror – sagt til hr. Lars Kramer Mikkelsen – at mange nok vil opfatte det sådan, når man får gennemgået det her ude i lejerbevægelsen, at nu skal den almene sektor endnu en gang alene spændes for vognen og trække læsset og tilmed på en måde, så man måske håber, man kan pakke problemerne ned, så ingen opdager dem før næste valg. Men det er jo altså en sølle målsætning.

Og så vil jeg godt sige til Det Radikale Venstre, at jeg havde håbet, at vi kunne få en fornuftig gennemgang af menneskerettighedsproblemerne. Vi vil rejse dem i udvalget fra Enhedslistens side og dokumentere lidt nærmere omkring de her ting. For jeg tror, det er en meget væsentlig problemstilling, og jeg har fornemmelsen af, når fru Dorit Myltoft nu henviser til Gellerupparken, at man tror, at fordi man har kunnet lave noget fornuftigt i Gellerupparken, er alle andre forsøgsordninger dermed retfærdiggjort, uanset hvordan de er skruet sammen, og det er altså ikke en tankegang, Enhedslisten deler. Det håber jeg heller ikke Det Radikale Venstre vil gøre, når de får kigget materialet grundigt igennem.

(Kort bemærkning).

Lissa Mathiasen (S):

Jeg undrer mig over, at hr. Keld Albrechtsen bliver ved med at henvise til menneskerettighedskonventionen og sige, at den formentlig er overtrådt i den her sammenhæng.

For det første tror jeg, det ville være klogt for hr. Keld Albrechtsen at se på det i forbindelse med diskussionen, da forsøgsordningen blev lavet. Da var vi inde på den her problematik og vendte den og fik konstateret, at der ikke var noget, der stred imod menneskerettighederne.

For det andet er de forslag, der ligger her, jo selvsagt naturligvis også tjekket i Justitsministeriet i forhold til menneskerettighedskonventionen. Og derfor synes jeg, det er lidt ærgerligt, at en debat som denne her lige pludselig skal

vendes over til at være i strid med menneskerettighedskonventionen.

Vi kunne ikke drømme om fra Socialdemokratiets side, og jeg tror heller ikke, at andre partier her i Folketinget, når de kom til at tænke sig om, kunne tænke sig at lave noget, der ville være i strid med menneskerettighedskonventionen, og derfor giver det vel også sig selv, at det ikke er i strid med den.

(Kort bemærkning).

Annie Lunde Hansen (CD):

Jeg er ikke i tvivl om, at hr. Keld Albrechtsen har de bedste intentioner til at ville hjælpe de mennesker i samfundet, som er i nød eller på anden måde skal hjælpes.

Med hensyn til det byggeri, jeg ser forskellige pensionskasser bygge i øjeblikket, vil jeg gerne spørge, hvem der skal betale den husleje for de små i samfundet. For de har jo selv en husleje, som selv jeg næsten ikke kan betale.

Så vil jeg gerne spørge, om man fra Enhedslisten har sat tal på, hvad det vil koste i bolig-sikring at få anvísningsret til de lejligheder. Eller er det kun de byggerier, som pensionskasserne opkøber af gammelt byggeri og måske udlejer eller udstykker til andelsboliger, og hvad de ellers gør ved det?

Men jeg vil gerne spørge, om man tror, at det er en fordel, at man sætter små mennesker ud i det byggeri, de bygger.

(Kort bemærkning).

Lars Kramer Mikkelsen (S):

Til hr. Keld Albrechtsen: Det her vil ikke med et fingerknips give løsninger, men fra dag ét vil det her hjælpe.

Hvis vi siger ja til det her, vil det med det samme begynde at give resultater ude i de boligområder, fordi folk vil betragte det som en hjælpende hånd til det integrationsarbejde, der er nødvendigt, og som bygger på retfærdige løsninger, på rettigheder og pligter.

Derfor er det noget vrøvl, når hr. Keld Albrechtsen her fra talerstolen siger, at lejerbevægelsen vil brokke sig og lave ballade. Der er allerede sendt høringssvar ind, og hr. Keld Albrechtsen kan blot læse f.eks. Boligselskabernes Landsforenings høringssvar til planen, hvor man siger, at man hilser planen velkommen. Men det er ikke kun BL, der hilser den velkommen, det gør store dele af boligbevægelsen også.

Jeg ved ikke, hvad det er for nogle kredse, hr. Keld Albrechtsen kommer i, men det er i hvert fald ikke de samme, som jeg kommer i. Jeg er valgt i København, og boligområder som Mjølnerparken og Tingbjerg skriger efter løsninger som dem, der bliver fremlagt i denne integrationshandlingsplan.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg vil gøre fru Lissa Mathiasen opmærksom på, at dengang den daværende boligminister, hr. Ole Løvig Simonsen, fremsatte forslaget, sagde han – jeg kan det ikke ordret, men jeg husker tydeligt formuleringerne – at hvis der kom forsøgsordninger, som var i strid med menneskerettighederne, ville man omgående gribe ind, og at man ville foretage en evaluering.

Jeg har nu forstået på Det Radikale Venstre, at den evaluering er man ligeglad med nu. Men den daværende boligminister så faktisk alvorligt på problemet og var også klar over, at det meget vel kunne opstå.

Med hensyn til pensionskasserne – her vil jeg gerne svare CD – vil vi gerne være med til at kigge på, hvordan ordningen kan udformes. Jeg ved godt, at der er pensionskasser, som ejer noget byggeri, der er så dyrt, at der bliver problemer, men der er altså også pensionskasser, der ejer ganske mange forholdsvis økonomisk rimelige boliger, som de jo stiller til rådighed for bl.a. deres medlemmer. Så problemet kan løses, og vi vil gerne medvirke sammen med CD til at finde løsningen på det.

Så til hr. Kramer Mikkelsen: Ja, nu får vi altså debatten ude i lejerbevægelsen og i den almene boligbevægelse, og den må vi så tage. Men jeg skal bare opfordre til, at nu hvor vi har forskellige synspunkter om, hvordan sagerne står, går vi også ud og tager del i debatten, og så må vi jo se, hvem af os der vinder tilslutning til sine synspunkter.

(Kort bemærkning).

By- og boligministeren (Jytte Andersen):

Nu har hr. Keld Albrechtsen et par gange her fra talerstolen efterlyst og antydnet, at der skulle mangle nogle evalueringer, for det havde man jo lovet fra min forgængers side. Jeg vil bare sige, at der har været årlige evalueringer af forsøgsordningen, og hver gang er de blevet sendt til Folketingets Boligudvalg. Der har i den tid, jeg har været minister for området, og det er

snart 2 år, ikke været stillet nogen kritiske spørgsmål af nogen art fra Boligudvalgets medlemmer.

Med hensyn til menneskerettigheder vil jeg sige, at der har været et par forsøg, bl.a. i det område, hr. Keld Albrechtsen kommer fra – det er ikke hr. Keld Albrechtsens ansvar, det skal jeg skynde mig at sige – som har vist sig at ligge på kanten af menneskerettighederne, og de forsøg er ikke blevet godkendt. Det er klart, at laver vi en lovgivning, baserer den sig på, at vi lever op til de forpligtelser, vi har med hensyn til menneskerettighederne, og det vil kommunerne jo også være ansvarlige for at leve op til, såfremt loven giver kommunerne kompetence på området. Sådan skal det være, og sådan må det være.

Men altså blot dette, at evalueringerne er blevet gennemført, og der vil også her i år være tale om, at der kommer en evaluering, som selvfølgelig bliver sendt til Boligudvalget, fordi jeg faktisk synes, det er vigtigt, at også Boligudvalget kan holde sig ajour med, hvordan det går, når man rundtomkring lægger ryg til – mere eller mindre i hvert fald – nogle forsøgsordninger.

Flemming Kofod-Svendsen (KRF):

Jeg skal begynde med at erklære mig enig i det, der blev sagt fra den radikale ordførers side, nemlig at det væsentligste i hele integrationsindsatsen er uddannelse og tilknytning til arbejdsmarkedet. Og derfor er det, vi drøfter her, ikke det mest afgørende, men selvfølgelig skal vi også vurdere, om det kan bidrage til den proces og den hensigt, som regeringen har skitseret.

Begynder vi med lovforslag nr. L 210 om beboermaksimum, er jeg enig i, at det selvfølgelig er højst uheldigt, hvis der er nogle konkrete lejligheder, hvor der bor så mange, at lejlighederne bliver nedslidt og der bliver nabostøj osv. Her mener jeg, at regeringen fokuserer på et reelt problem.

Men så må man spørge: Er det den rigtige medicin at ordinere denne meget firkantede løsning, som regeringen går ind for, nemlig at udleje til maksimalt to personer pr. beboelsesrum? Der er nogle dispensationsregler, men så er der også det, som er lidt overraskende ved et lovforslag, nemlig at det kan komme til at gælde i nogle kommuner og ikke i andre.

Her synes jeg nok, man ud fra en lighedsbetragtning må stille nogle spørgsmål, hvor man

siger: Er det ikke en alt for firkantet måde at begynde at regulere, præcis hvor mange der må bo, osv.? Jeg kan ikke lade være med at tænke på mine bedsteforældres generation, hvor man jo ikke havde så store lejligheder som i dag. Dengang var der jo faktisk mange familier, som levede pænt og ordentligt.

Så i stedet for denne firkantede løsning mener jeg man kunne spørge: Burde det ikke være sådan, at kommunen havde en hjemlet ret til at gribe ind, når der var tale om nabostøj, og når der var tale om, at der skete en nedslidning af lejlighederne? Det er klart, at det altid handler om, at der er den nødvendige retssikkerhed på dette område, men jeg synes, der ville være en mere specifik mulighed for at gribe ind, når der er et problem, frem for at gribe ind, når beboerne overtræder nogle firkantede regler, som kommunen har valgt at tilslutte sig. Det synes jeg må undersøges, og det tror jeg selv er en mere rigtig og fremkommelig måde.

Så vil jeg ikke undlade at gøre opmærksom på, at vi har fået nogle høringssvar, også et høringssvar fra Det Danske Center for Menneskerettigheder, som skriver, at muligheden for ophævelse af størrelseskriterierne i forbindelse med udlejning til enlige og par uden børn samt helt eller delvis ophævelse af oprykningens retten og lign. synes at kunne misbruges til at forhindre indflytning af ellers berettigede befolkningsgrupper, f.eks. af anden etnisk eller national oprindelse. I så fald vil der være tale om en forbudt form for diskrimination. Vi har i hvert fald fået nogle høringssvar, som vi under udvalgsarbejdet – det vil jeg lægge vægt på – bliver nødt til at underkaste en nøjere analyse. Menneskerettighedsaspekter har været bragt på bane, og nogle har afvist det, men nu henholder jeg mig til nogle konkrete formuleringer og siger: Dem må vi i hvert fald få belyst nærmere, hvis vi skal gøre vores arbejde ordentligt.

Jeg kan altså ikke støtte lovforslag nr. L 210, som det ligger her. Men kan vi få stillet nogle ændringsforslag, som gør det muligt at gribe ind over for konkrete problemer, er det noget ganske andet end denne firkantede reguleringsmodel.

Det næste forslag, L 211, som jo består af tre dele, har jeg mere sympati for end for L 210, men samtidig synes jeg, at også det rejser nogle problemer. De mere fleksible udlejningsregler kan anvendes ansvarligt, men jeg frygter også, at de kan blive anvendt sådan, at de kommer ind under det, man i Mennerettighedscenterets

udtalelse frygter kan blive forbudt diskrimination. Det skal vi også have kigget mere på.

Så er der den særlige støtte til visse almene boligafdelinger. Også den kan jo bruges efter den hensigt, som tidligere er blevet nævnt her fra talerstolen. Men det må igen evalueres, om denne særlige støtte virkelig får den effekt, at vi får den mere differentierede beboersammensætning, som har været ønskværdig. Som det hedder i bemærkningerne på side 7:

»Forslaget tager udgangspunkt i erfaringerne fra den ovennævnte forsøgsordning og bygger på antagelsen om, at en boligafdelings dårlige situation kan forbedres ved at *tiltrække* ressourcer stærke boligsøgende ved at give disse boligsøgende en fortrinsret til de ledige boliger forud for ventelisten.«

Her synes jeg også, der er noget, vi må undersøge nærmere. Opnår man den positive effekt set i en større sammenhæng, som efterlyses her?

Det tredje er den kommunale anvisningsret til private andelsboliger. Her synes jeg nok, som også CD's ordfører var inde på, at man må skelne noget mellem støttede og ustøttede andelsboliger. Der har været tale om en stærk støtte fremtidig, men jeg glæder mig, som også andre har gjort, over, at selve tvangsmodellen, som boligministeren i hvert fald mundtligt var ude med, ikke er med i det fremsatte forslag, og det vil jeg gerne kvittere for. Det synes jeg er helt fint, for så behøver vi ikke bruge tid på at nedgøre den tanke. Den er afgået ved døden, også permanent, håber jeg.

Men fremadrettet: O.k., lad os se, om det kan give nogle muligheder. Der er dele her i L 211, som der kan komme noget godt ud af, men der er også ting, som skal vurderes nøjere, og derfor kan jeg ikke tilkendegive vor endelige stillingtagen til L 211. Det må afhænge af, hvilken form forslaget måtte få, når vi har stillet ændringsforslag under udvalgsarbejdet og stemt om de ændringsforslag.

Kim Behnke (FRI):

Under forberedelsen til denne ordførertale gjorde vi os i Frihed 2000 nogle betragtninger om de to lovforslag, og det var vores vurdering, at forslagene i den form, de foreligger i, nok næppe kunne vinde umiddelbar tilslutning i Folketinget.

Når man har hørt debatten i dag, tyder det jo på, at den fornemmelse holder stik, og derfor er det efter vores opfattelse ikke hensigtsmæssigt,

at man starter med at erklære, om man vil stemme ja eller nej til L 210 og L 211. Som jeg hører debatten i dag, kommer der vist mere end ét ændringsforslag, og jeg vil derfor bidrage med at pege på nogle af de punkter, hvor vi mener der kan være problemer eller muligheder i forslagene.

Først lidt om menneskerettighedsdiskussionen:

Den kan jo gøres gældende om stort set hvad som helst i vore dage, specielt hos dem, der ynder at tillægge menneskerettigheder særlig positive egenskaber. Det, der bare kan undre, er, at der aldrig er nogen, der har brokket sig, hverken fra de pågældende personers side eller af dem, der politisk plejer at holde med dem. Der er aldrig nogen, der har brokket sig over, at vi her i Danmark i sociale sammenhænge betragter det at være af anden etnisk oprindelse som en social begivenhed. De pågældende mennesker burde jo brokke sig og føle deres menneskerettigheder krænkede ved, at bare det, at man er af anden etnisk oprindelse, udløser en klassifikation som værende en social begivenhed.

Når der ikke er nogen, der brokker sig over det, skyldes det jo, at det er en absolut økonomisk fordel i Danmark. Det er det ifølge sociallovgivningen, og det er det også ifølge boliglovgivningen. Det er jo sådan, at ens muligheder for at rykke frem på ventelisterne er større, når man har det stempel på sig, og det er jo det, der rundtomkring har givet anledning til utilfredshed. Der er danske unge, som siden fødslen har været opskrevet og haft bolignummer, og når de så endelig skal flytte til Århus eller København eller Aalborg for at studere, ja, så opdager de, at de til trods for mange års ihærdig venten og rykken frem alligevel ikke får nogen bolig, fordi den pågældende kommune i mellemtiden har indvilget i at modtage et kontingent flygtninge eller indvandrere, som i den pågældende situation anses for at være socialt mere trængende end den unge studerende fra provinsen.

Forældrene løser så i stigende omfang problemet ved at betale for lejemål, og jeg kan forstå af dagspressen, at det er der minsandten nogle der mener der skal sættes en stopper for – som om det i sig selv løste flere af de bolig-mæssige problemer, vi har.

Men så over til selve forslagene:

Forslagene har jo deres udspring i, at en række socialdemokratiske borgmestre fra Køben-

havns Amt henvendte sig til regeringen, mest til indenrigsministeren, med krav og ønsker om, at nu måtte der ske noget, så de fik mulighed for nemmere at regulere de problemer, de oplever, og her ser vi så et par forslag, som på en eller anden måde har det sigte.

Vi kan ikke helt deltage i hylekoret fra de kommuner, som brokker sig over, at blot fordi de har mange sociale problemer og blot fordi de har mange almennyttige boliger og mange boligforeninger osv., har de fået lov til at bære en større del af byrden end andre. De pågældende kommuner har af egen fri vilje valgt at have en boligsammensætning, hvor de primært har satset på at få proppet en masse statstilskud i halvsen i slutningen af 1960'erne og i 1970'erne. Det har selvfølgelig sin pris, og den pris kommer de så til at betale nu, men det sigte var der ingen, der så, da de for 20, 25, 30 år siden gerne ville modtage store mængder statslige subsidier.

Kigger man så på de problemer, der er med ghettodannelser rundtomkring, burde hr. Keld Albrechtsen jo kunne bidrage og fortælle om de faktiske begivenheder, vi oplever i en by som Århus, som meget aktivt har søgt at løse nogle af de problemer ved at tilbyde etniske borgere, at de f.eks. kunne flytte ud på Djursland, hvor der er kommuner, der gerne vil modtage dem. Men efter et stykke tid, ja, så vælger de at flytte tilbage til Århus igen, fordi de hellere vil bo i et område, hvor der er folk af samme etniske oprindelse, end være tvunget til at bo ude i en lille landkommune, hvor de ikke føler noget fællesskab. Og så er spørgsmålet: Er det egentlig Folketingets opgave at tvinge folk til at bo et bestemt sted? Set fra en liberal synsvinkel kan det naturligvis ikke være Folketingets opgave.

Hr. Keld Albrechtsen ville også kunne fortælle os, hvordan man har søgt at løse de boligsociale problemer i Gellerupområdet ved faktisk at tilbyde såkaldte normaldanskere – hvem det så ellers er – at hvis bare de ville flytte derud, kunne de gøre det på særlig gunstige økonomiske vilkår. Det vil altså sige, at oven i alle de tilskud, der i forvejen gives for at bringe huslejen ned osv. osv., skal man give folk en særlig gunstig økonomisk ordning, hvis de bare vil flytte ind de pågældende steder. Se, det duer naturligvis ikke, og derfor er vi nødt til at tage fat på at løse nogle af de problemer, der foreligger.

Et af de problemer, der foreligger, er, at en række af disse lejemål er overfyldt, og det er desværre ikke hr. Kofod-Svendsens bedste for-

ældre, som bor der sammen med 12 børn og får en god dagligdag ud af det. Ministeren skriver så pænt, at der er tale om et kraftigt slid på boligene, men de tilbagemeldinger, jeg hører fra områdernes varmemestre osv., er, at slitage er et mildt udtryk. Der er jo mange steder tale om, at lejlighederne er hærgnet i et sådant omfang, at når man skal gøre lejlighederne i stand, for at andre kan flytte ind, er det nærmest hele ombygninger, der finder sted, og det er en stor økonomisk belastning for resten af beboerne, som over deres husleje skal betale for det. Og det køleskab eller det komfur, som de er blevet stillet i udsigt skulle skiftes ud, må de vente på et år eller to, før der er råd til det, fordi det er så dyrt at sætte disse lejligheder i stand. Så det problem skal selvfølgelig løses.

Det andet problem, som skal løses, og som faktisk gør, at vi ser relativt positivt på L 210, er forekomsten af socialt bedrageri. Hvis man på folkeregistret, når folk ankommer og ønsker at tilmelde endnu en person eller endnu en familie på den pågældende lejligheds adresse, kan se, at der allerede bor rigelig mange mennesker på det pågældende lejemål, er det klart, at hvis forslaget giver en hjemmel til at kunne sige, at der er noget galt, så man på den måde kan få stoppet socialt bedrageri, kan vi godt se, at forslaget har et godt sigte.

Til gengæld er vi lidt bekymrede over dispensationsmulighederne. Dispensationsmulighederne overlader jo et meget betragteligt konkret skøn til socialrådgivere, sagsbehandlere osv., og efter at repræsentanter for disse erhvervsgrupper for åben tv-skærm har erklæret, at uanset hvad Folketinget vedtager af love, har de deres eget personlige regelsæt, og at det er dét, der ud fra en personlig opfattelse af ret og rimelighed bliver bestemmende for, hvad de foretager sig, er det måske en dispensationsmulighed, som både kan blive brugt og misbrugt.

Vi kan heller ikke forstå, at regeringen har beregnet, at forslaget ikke har nogen væsentlige økonomiske konsekvenser. Hvis forslaget bliver en succes – og det må vi jo håbe på at ministeren har som ambition – betyder det jo, at der er nogle, som skal have en anden lejlighed, og det vil sige, at behovet for flere lejemål vil stige, måske også behovet for nybyggeri, og så må forslaget nødvendigvis få økonomiske konsekvenser.

Jeg vil sige om L 211 vedrørende fleksible udlejningsregler, at elastikken kan jo strækkes i begge retninger, og derfor er jeg enig med de

ordførere, der har spurgt, om det er klogt, at vi overlader et så stort skøn til kommunerne.

Kommer vi mon ikke til at opleve sager, hvor reglerne kan blive brugt og misbrugt i kommunale budgetforhandlinger osv.?

Vi er heller ikke helt begejstrede for, at forslaget udløser statslige merudgifter på over 200 mio. kr.

Men det største problem i hele diskussionen er anvisningsretten. Giver vi nu en lillefinger til ministeren i retning af, at forslaget omfatter de private andelsboliger, må næste runde være de egentlige private udlejningsejendomme, og her siger vi stop.

Man kan sige, at med hensyn til dem, der har valgt at bo et sted, hvor man i så høj grad får offentlige tilskud, må det offentlige naturligvis også have en vis dispositionsret. Men hvad der i endnu større grad er spørgsmålet vedrørende L 211, er: Får det her nogen praktisk betydning?

Det er jo svært at vide på forhånd, men formålet med et udvalgsarbejde er selvfølgelig at finde ud af, om det her er den rigtige løsning, og først når vi når frem til tredjebehandlingen og sikkert har arbejdet os igennem en masse ændringsforslag ved andenbehandlingen, vil vi i Frihed 2000 afgøre, om vi stemmer for eller imod. Begge lovforslag kan ud fra de meldinger, vi har hørt i dag, jo blive både bedre og dårligere.

(Kort bemærkning).

Knud Erik Hansen (SF):

Jeg har flere gange hørt om positiv særbehandling af nydanskere og indvandrere, men for mig at se er det altså ikke det, debatten drejer sig om. Der er mange nydanskere og indvandrere, der klarer sig flot i det danske samfund og har en god økonomi og har arbejde, men det er ikke de mennesker, vi snakker om nu. Det er de mennesker, der er uden arbejde, folk, der er på overførselsindkomst, folk, der har brug for offentlig støtte til at få en bolig.

Vi ved, at et stort antal nydanskere og indvandrere diskrimineres på arbejdsmarkedet og derfor har en større arbejdsløshed, og derfor bliver det i høj grad også dem, vi snakker om. Men udgangspunktet er, at vi taler om generelle boligsociale opgaver, der skal løses, og det er ikke specielt om etniske grupper, men alle dem, der bliver ramt.

Jeg er enig med hr. Kim Behnke i, at det er da også et problem, at der er folk, der skal til København eller Århus for at uddanne sig og

mangler en bolig, men jeg synes, det er problematisk hele tiden at kæde det sammen med at sige, at der er andre, der kommer og tager boligerne. Jeg synes, konklusionen i stedet måtte være, at vi må konstatere, at der faktisk er brug for nogle flere boliger af bestemte typer, i stedet for hele tiden at sige, at folk tager boliger fra hinanden.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Nu får hr. Kim Behnke det jo nærmest til at lyde, som om lejlighederne ude i Brabrand næsten ligger i ruiner. Jeg kan sige til hr. Behnke, at jeg bor ikke i Gellerupparken, men i en naboafdeling, Holmstrup, som er omfattet af byudvalgsprojektet, og jeg har fået oplyst i afdelingen, at jeg snart får et nyt køleskab, så værre er det altså ikke.

Men så vil jeg spørge hr. Behnke – og det er vi muligvis enige om – om det ikke er dybt betænkeligt, hvis man forhindrer, at folk får lov til at flytte derhen, hvor de gerne vil. Jeg forstod da, at hr. Behnke set fra en liberal synsvinkel også har det synspunkt, og derfor vil jeg også godt spørge: Er vi så ikke også enige om, at problemet er, at man faktisk, hvis man misbruger disse forsøgsordninger, kan lægge hindringer i vejen for, at flygtninge og indvandrere får lov til at vælge at bo dér, hvor de gerne vil, og at man – hvis man gør det på en ondsindet måde – kan bruge disse regler kreativt til at diskriminere etnisk?

(Kort bemærkning).

Kim Behnke (FRI):

Det glæder mig, at hr. Keld Albrechtsen snart får et nyt køleskab. Jeg håber, det er A-mærket.

De erfaringer, jeg har fra Århusområdet, er primært fra Arbejdernes Andelsboligforening og fra boligforeningen Ringgården. Det er dér, jeg mest kender til de faktiske forhold.

Når hr. Keld Albrechtsen spørger, hvor langt vi vil gå med hensyn til at sikre den enkeltes frihed til selv at bestemme, hvor man vil bo, er der jo et grundlovssikret, ideologisk svar på det: Så langt som det nu er muligt. Men allerede dér kommer vi over i den praktiske afdeling. Vi kan ikke alle sammen bo, hvor vi gerne vil, for det er ikke sikkert, der er plads til os alle sammen lige dér. Og jeg synes, man skal lære af nogle af de erfaringer, som faktisk viser, at disse »tvangsflytninger« af folk ikke har ført noget positivt med sig, og i stedet finde ud af, hvor-

dan vi løser problemerne dér, hvor de er. Nogle af problemerne kan være overfyldte lejligheder, som ikke bare resulterer i voldsom nedslidning, så hr. Keld Albrechtsen måske må vente længe, inden han får et nyt køleskab, men jo også resulterer i, at der er voldsom støj osv. Hvis ikke de bestemmelser, ministeren foreslår i dag, er de rigtige, må vi altså her i Folketinget finde ud af, hvad det så er, der skal til.

Det varer ikke ret længe, så kommer et forslag fra Frihed 2000 om at skabe grundlag for nogle flere ungdomsboliger lige præcis i København til behandling. Det er et forslag om, at der på havnearealerne etableres et maritimt miljø med indretning af ungdomsboliger i ud-rangerede færges osv. I det hele taget er det vores opfattelse, at lige præcis når det gælder om at finde boliger til unge mennesker, er vi alt for, alt for formelle og ikke nær nok kreative i Danmark i forhold til, hvad man ser i andre lande, så jeg håber, vi i den forbindelse kan vende tilbage til en diskussion om, hvordan vi finder bedre plads til unge, der mangler et sted at bo.

(Kort bemærkning).

Lars Kramer Mikkelsen (S):

Selv om det vist ikke er helt den samme debat, vi har hørt på her i dag, så alligevel en kort kommentar:

Vi er fuldstændig enige i, at debatten i udvalget selvfølgelig skal vise, hvad der kan samles flertal for og hvor, og der kan selvfølgelig også ske justeringer. Det gør der jo altid i udvalgene, så det er der ikke noget nyt i. Og de meldinger, der er kommet i Folketingssalen i dag, giver i hvert fald også mig – og det er så her, vi måske ikke er helt enige om, om det er den samme debat, vi har været til stede ved – et klart indtryk af, at der sagtens kan samles flertal for forslagene, fordi der er behov for dem.

Og egentlig forstod jeg også på hr. Kim Behnke, at når man gik forslagene igennem i substansen, var der egentlig også behov for dem, og der var i virkeligheden meget af det, der ligger i dem, som kunne anvendes, men at man måske kunne forestille sig nogle få ændringsforslag. Er det ikke i virkeligheden sådan, sagerne står?

(Kort bemærkning).

Kim Behnke (FRI):

Jo!

By- og boligministeren (Jytte Andersen):

Mange ordførere har her i de sidste timer startet deres ordførelse med at sige, at de faktisk er enige i formålet og intentionerne i de to lovforslag, vi har haft til behandling, men så har debatten efterfølgende afspejlet, at man ikke er enig i de konkrete redskaber, uden at man dog – stiltfærdigt sagt – har anvist nogle andre redskaber.

Jeg vil godt erkende, at det er svært at finde nogle brugbare redskaber til at nå de mål, som i hvert fald regeringen er optaget af at nå, nemlig at vi skal have nogle gode boligmiljøer for alle, at vi skal undgå ghettoer, og at vi skal forebygge en forslumning i visse dele af vore byområder.

Det har været noget af det, vi har været optaget af de sidste 5-7 år i regeringens byudvalgsarbejde, hvor der jo har været forskellige strategier i dette her arbejde. Den ene har været, at man skulle sætte ind med nogle fysiske forbedringer, den anden har været at sætte ind i forhold til at prøve at få det sociale miljø i boligområderne til at fungere noget bedre. Det har været renovering, det har været huslejenedsættelse, det har været at styrke den almene sektors konkurrenceevne, forbedre den almene sektors image.

Det er ikke lykkedes fuldt og helt, men vi er et stykke vej, og det er sådan set baggrunden for, at regeringen har valgt at gå videre ad den vej, som byudvalget har betrådt; vi skal gøre den almene sektors boliger mere attraktive, og vi skal lægge an til nogle fysiske forbedringer. Jeg tror i hvert fald, det er en af de ting, der gør, at vi kan undgå sociale problemer og ghettoer.

Det, forslagene her også lægger op til, er at forsøge, at indvandrere, flygtninge og folk med sociale problemer af den ene eller den anden art kan få nogle bredere valgmuligheder, når de skal vælge, hvor de gerne vil bo. Og der er realiteten jo den i dag, at for dem er der ingen valgmuligheder. De kommer ind under den kommunale anvisningsforpligtelse, og den er kanaliseret ud, ikke til hele den almene sektors 500.000 lejligheder, men til nogle af dem.

Og når jeg siger det på den måde, så er det, fordi jeg vil godt slå lidt hul i den opfattelse, som man godt kan få, når man sidder og hører sådan en debat, nemlig den, at almene boliger er lig med sociale problemer, er lig med koncentrationer af folk, der ikke dner til noget, med mennesker, der har en anden etnisk baggrund

end den, vi har her hos os, og som har ansvaret for de her lovgivninger, og sådan er det jo ikke.

Sådan er det faktisk ikke, og jeg vil meget gerne give Boligudvalget nogle tal for, hvordan det landkort ser ud, altså inden for den almene sektor. Det ser faktisk sådan ud, at om ca. 11 pct. af samtlige lejligheder kan man sige, at vi her har nogle problemer. Og det vil altså sige, at man også inden for den almene sektors egne rækker har brug for nogle skub og nogle udviklinger, der går i en anden retning. Jeg tror nok, hr. Keld Albrechtsen på et tidspunkt var inde på, at der er nogle, som slet ikke har modtaget nogen igennem den kommunale anvisning.

Så det, vi forestiller os her i forhold til de fleksible anvisningsregler, hvor man rigtig nok fremmer de stærke beboere, vil jo være noget, man skal gøre i de afdelinger, hvor der er en massiv sammenklumpning af sociale problemer, hvorimod man jo altså ikke skal bruge det i de andre afdelinger – og det er sådan cirka 450.000 lejligheder – hvor man kunne sige til kommunerne, og det er det, de har sagt til os, at her vil vi i fremtiden bruge vores kommunale anvisningsregler, sådan at man i virkeligheden skal bruge ét sæt regler, når det drejer sig om svage afdelinger, og et andet sæt regler, når det er stærke afdelinger, for ikke at få nogen skubbet ud, så vi kan give alle en bedre mulighed for at orientere sig bredt på boligmarkedet.

Og det har jo også været baggrunden for, at vi har sagt til det private andelsboligområde – som i øvrigt selv frivilligt, lige mens vi sad og forhandlede det her i regeringen, meldte sig på banen med, at de gerne vil være med til at løfte denne her opgave – at vi har bundet den ende, og sagt, at dér, hvor der er offentlig støtte, er der sådan set ikke noget særlig nyt i, at man går ind og giver vilkår. Og her altså et socialt vilkår, hvor man skal stille hver tiende andelsbolig til rådighed for køb til en familie, der har nogle problemer.

Det er der jo ikke noget nyt i. Vi sætter vilkår, hver gang vi lægger en støtteordning frem her i Folketinget. Hver gang vi vedtager en støtteordning, sætter vi vilkår på, lige så vel som vi nu sætter vilkår på om, at lejlighederne skal have en bestemt størrelse, at de helst skal kunne holde, og der skal helst ikke være for mange byggeskader osv., osv. Det er sådan, de forslag her skal forstås.

Det andet, der så er tale om her, også for ligesom at få proportionerne lidt på plads, er beboermaksimum. Hvis det nu var modsat, kunne

man spørge, hvor mange man egentlig synes, det er rimeligt, der bor på et antal kvadratmeter. Her ved vi, at der er nogle lejligheder, der tilsyneladende bliver beboet af mange generationer, mange mennesker, at der sker slid på lejligheden, og at det er til gene for dem, der i øvrigt bor i boligområdet. I øvrigt er der også situationer, hvor vi har hørt, at unge mennesker med anden etnisk baggrund, som endelig har fået deres egen bolig, føler et pres fra familien for, at den jo nu godt kan flytte ind hos det her unge par, som egentlig gerne vil integreres i det danske samfund, egentlig gerne vil finde deres egen tilværelse. De siger nu tak for det til os, for nu kan de sige til deres familie, som måske bagved står og presser dem, at de ikke må. Det er faktisk forbudt i en toværelses lejlighed at have mere end én husstand.

Det er jo sådan set det, der er tale om i det her forslag. Vi forholder os ikke til, hvor mange børn folk får; det må de selv om. Vi forholder os i indflytningssituationen til, at der ikke må være mere end to pr. rum i fremtidige udlejeningsaftaler. Vi taler ikke om dem, der er. Der er ikke nogen, der skal flytte, der er ikke nogen, der skal dirigeres rundt med. Vi taler om fremtiden, og der skal man forholde sig til, hvor mange det er hensigtsmæssigt, der kan flytte ind her.

Hvis der så er en gammel syg mor, der skal passes, o.k. så er der dispensationsregler; hvis der er flere børn, end man måske sådan lige kan forestille sig, så er det o.k. Men det, der er tale om her, er, at der i små toværelses lejligheder ikke skal bo tre generationer til skade og til gene for dem, der i øvrigt bor i ejendommen; det er, hvad der er tale om.

Om det så er blevet en for firkantet regel, skal vi selvfølgelig diskutere. Det, vi har forestillet os i loven, er, at kommunen, hvis loven vel at mærke bliver vedtaget, jo får en mulighed for, at de kan køre folkeregistret og CPR-registret sammen, det vil sige, at kommunen på en skærm kan se, at der nu faktisk bor 12 mennesker i en toværelses lejlighed. Det er uhensigtsmæssigt, og de kan så sige til udlejeren, at det her faktisk er ulovligt, og at man er nødt til at opsig dem. Hvis man er kommet ind, vel vidende at man ikke måtte være mere end de to pr. rum, så handler man jo ulovligt, hvis man tager sin familie ind alligevel. Dét er det, vi så siger, at her kan kommunen, hvis den synes det, træffe den beslutning at pålægge udlejeren at opsig den pågældende familie.

Fru Rikke Hvilshøj spurgte, om der var en sammenhæng imellem det her forslag og så det forslag, der skal behandles senere fra indenrigsministeren. Ja, det er der. Der er den sammenhæng, at i en konkret afvejning af, om der skal ske en familiesammenføring, skal man se på, om vedkommende har nogle boligforhold, der holder sig inden for lovgivningen. Og lovgivningen vil jo så betyde, at der ikke må tages en familie op, medmindre der er plads, og de andre alderskrav i øvrigt er opfyldt også. Så på den måde er der en meget klar sammenkobling imellem Indenrigsministeriets forslag og det forslag, der ligger her på bordet.

Jeg vil godt gentage, hvad fru Lissa Mathiasen meget tappert i mange timer har gentaget igen og igen: Det her er et redskab, som kommunerne kan bruge. Det er et redskab, som kommunerne har været meget glade for, vi lægger frem i Folketinget. Og med de mange spørgsmål, der har været om nødvendigheden af de her forslag, kunne jeg fristes til at opfordre Boligudvalgets formand til at tage en tur med Boligudvalget. Og man behøver ikke at tage så langt. Man kan tage til Tingbjerg. Man kan tage til Mjølnerparken. Man kan tage til Uterslev Huse. Man kan også komme ud i min kreds i Lundtoftegade og prøve at se på forholdene og prøve at snakke med de lokale boligfolk og spørge, hvad de synes. Det synes jeg faktisk, der kunne være meget god grund til.

Jeg ved godt, at det her i foråret måske er lidt svært at lægge ture ind i programmet, men alligevel: Sådan en formiddag rundt og se på tilværelsen. Det ved jeg, at Det Radikale Venstre har gjort undervejs her. De har været i Brøndby og snakke med Kjeld Rasmussen, og jeg har indtryk af, at de har været glade for det.

Vi har ikke taget forslaget om privat udlejning med. Noget af debatten kunne i øvrigt godt lyde, som om vi havde haft det med. Det har vi ikke med. Vi har diskuteret det. Det erkender jeg blankt, og vi er også optaget af det. Økonomiministeren og jeg fører i øjeblikket nogle forhandlinger med de private udlejere, og jeg vil sige, at vi faktisk har en forventning om at kunne få en aftale med de private udlejere.

Vi fører også forhandlinger med pensionskasserne, og ja, man har altid forventninger, når man forhandler, men det virker, som om det her ligger lidt tungere, fordi der er nogle generalforsamlinger, der træffer nogle beslutninger i pensionskasserne osv. osv., så der skal man

måske længere ud og forsøge at påvirke medlemmerne af diverse pensionskasser.

Men lad os nu se. I hvert fald er der ikke lukkede døre, der er ikke nogen afvisninger, og vi prøver forhandlingsvejen på det her område.

Når det drejer sig om andelsboliger, så kobler vi det sammen med, at når man får noget fra det offentlige, så skal man også bidrage med noget. Det betyder jo ikke, at private andelsboliger som sådan skal involveres i det her, medmindre de selv vil det. Altså man kan sagtens lave private andelsboliger, og det gør man så i øvrigt også helt uden vores bistand og medvirken og finansiering, og det synes jeg er flot. Der vil selvfølgelig ikke være nogen krav om det, men de har faktisk selv meldt sig. Men dér, hvor vi giver støtte på den ene og på den anden måde, synes vi faktisk, at det er rimeligt.

Hr. Jens Heimbürger spørger, hvem der skal holde øje med det her, og er optaget af det her med kontrollen af beboermaksimummet. Der vil jeg sige, at vi har lagt det sådan op, at det er kommunen, der træffer og er ansvarlig for beslutningen. Det forholder vi at de har en egen interesse i. Og hvis Folketingets partier kan bidrage med en mere ubureaukratisk – hvis den er det – ordning, så er vi selvfølgelig med på at forhandle den. Jeg er også selv optaget af, at det ikke bliver for tungt et system.

Med hr. Knud Erik Hansen kommer vi jo sådan set tilbage til noget af det, som SF er optaget af. SF er mere optaget af at snakke om de andre ting, altså de ting, vi mangler i forhold til at have et boligmarked, der er meget åbent, meget tilgængeligt, altså flere almene boliger dér, hvor de ikke er i dag og sådan noget. Og det kommer vi jo tilbage til lidt senere på dagsordenen efter det her punkt. Det er vi sådan set enige i.

Jeg vil nu alligevel godt opfordre SF til at prøve at se på de enkelte elementer i det her forslag og den sammenhæng, de er lagt ind i. Det vil jeg selvfølgelig også opfordre hr. Keld Albrechtsen til og sige, at vi er lige så optaget af menneskerettighedsspørgsmålet, som SF og Enhedslisten er.

Så vi vil selvfølgelig være meget parate til, at det ikke skrider i forhold til nogle menneskerettigheder, men at det giver kommunerne nogle reelle muligheder for at handle noget bedre og bredere, end tilfældet er i dag.

Fru Annie Lunde Hansen sagde også: Enig i intentionen, men redskaberne? Jeg ser meget gerne frem til, at CD så kommer med nogle for-

slag om nogle redskaber, der kan imødekomme det ønske, som vi jo sådan set har, nemlig at vi gerne vil undgå ghettoisering og forslumning. CD har også nogle problemer med de støttede andelsboliger. Men lad os prøve at diskutere det videre frem.

Så siger hr. Keld Albrechtsen, at det er en sort dag for boligpolitikken. Tænk, det synes jeg altså ikke. Det synes jeg faktisk ikke. De her forslag lægger op til, at der sker nogle helt konstante fysiske forbedringer i den almene sektor. Og det er jo også baggrunden for, at Boligselskabernes Landsforening hilser det her forslag velkommen. Heller ikke forslaget om beboermaksimum har BL protesteret over for, fordi det jo også handler om, at der i nogle situationer er ganske mange, der bor i en lejlighed, som måske er beregnet til en familie med 2-3 børn, og pludselig bor der 10 mennesker eller sådan noget lignende.

Så jeg synes bestemt ikke, det er en sort dag. Jeg synes, det er en god dag, vel at mærke hvis forslagene kommer sådan nogenlunde helskindet igennem Folketinget. Og selvfølgelig skal vi være imødekommende over for ændringsforslag, og hvad der nu kan være, der kan forbedre forslagene. Det er jeg selvfølgelig meget parat til. Men at det skulle være en sort dag, når man lægger lovforslag frem, der modvirker sociale problemer og ghettoer, har jeg ærlig talt svært ved at se.

Jeg har også svært ved at se, at det skulle være en sort dag, når man giver unge familier et rygstød til at få foden under eget bord, uden at hele familien har en forventning om at flytte ind også. Jeg synes faktisk, det er en ganske god dag for boligpolitikken.

Hr. Flemming Kofod-Svendsen vil jeg anerkende havde nogle bemærkninger, men dog ikke voldsommere, end at der var åbenhed i forhold til forhandlinger, og det sætter jeg selvfølgelig pris på. Det er ikke sådan, at indvandrere rykker frem. Der er sådan en misforståelse. Det var hr. Kim Behnke, der gav udtryk for, at fordi man er indvandrer, så rykker man frem i køen. Det passer jo ikke. Altså der er et retskrav i forhold til flygtninge, hvor vi påtager os et medmenneskeligt ansvar. Flygtninge har nogle rettigheder og nogle pligter. Det synes vi er i orden, og det er det, vi gerne vil gøre bedre. Men det er jo misforstået at tro, at man bare hopper over ventelister, fordi man er andengenerationsindvandrer. Det passer jo ikke. Det er sådan noget, der er med til at styrke modviljen

mod dem, som vi har nogle forpligtelser over for.

Jeg tror ikke, jeg mangler at svare på nogle spørgsmål. Det håber jeg i hvert fald ikke. Jo, jeg vil godt komme med den bemærkning til fru Rikke Hvilshøj, som jeg kan forstå er optaget af blandede boformer, og der kommer et konkret forslag, forstod jeg, at det er regeringen faktisk også optaget af. Vi tror faktisk på, at kan det lykkes for os at udvikle en boligpolitik, hvor man både har almene boliger og andelsboliger og private boliger sådan i én sammenhæng. Så får man næsten pr. automatik en bredere beboersammensætning, og det giver i virkeligheden et bedre miljø.

Og det, som forslagene her så gør, er at prøve at se, om man kan nærme sig den situation inden for de rammer, vi har, for jeg går ikke ud fra, at Venstre og De Konservative vil rive almene boliger ned. Men man kan godt gøre noget for at fremme den samme, kan man sige, brede beboersammensætning, som ligger i det andet forslag og i den anden tankegang, som jeg så i øvrigt deler.

Så var der et konkret forslag mere fra fru Rikke Hvilshøj, som jeg ikke har fået svaret på, og det er spørgsmålet om, at kommer man ind i andelsboligforeninger, ja så skal man selvfølgelig overholde de vedtægter, der er for alle andre. Der er man altså omfattet af de vilkår, der er i andelsboligforeningen.

Med de her ord takker jeg for en lang debat, som på nogle stræk har vist, at vi har brug for lidt mere folkeoplysning på det her område. Det deltager jeg meget gerne i, også i forhold til udvalgets videre arbejde, og ser frem til arbejdet i øvrigt.

Første næstformand (Ole Løvig Simonsen):

Ja tak, og så er der en række korte bemærkninger, først til hr. Keld Albrechtsen.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Ministeren sagde, at de, der har sagt, at det her ikke er godt nok, ikke havde fremlagt alternativer. Jeg vil bare sige, at det jo ikke er rigtigt. Vi sendte i hvert fald regeringen et 7-punkts-forslag, som regeringen så har valgt ikke at benytte sig af.

Så mente ministeren, at der inden for den almene sektor er muligheder for at få en bedre spredning. Ja, problemet er jo altså bare også her, at forslaget ikke sikrer, at de såkaldt stærke

afdelinger i det almene byggeri kommer til at medvirke. Det sikrer forslaget jo heller ikke. Og derfor bliver det på bundlinjen sådan, at det igen bliver nogle bestemte almene afdelinger, der kommer til at trække læsset, og hvor ghet-todannelsen så kommer.

Så har jeg et enkelt spørgsmål til ministeren. Når man nu vil have det her beboerloft, og man synes, det er et problem, hvis der er mange i boligen, hvorfor gælder det så kun for lejere? Hvorfor skal der diskrimineres mod lejere i forhold til ejere her? Hvorfor skal det så ikke også være sådan, at der i ejerboliger er et beboerloft?

(Kort bemærkning).

Flemming Kofod-Svendsen (KRF):

Ministeren stillede forsamlingen et spørgsmål: Hvor mange mener forsamlingen så der skal bo pr. kvadratmeter? Og kaster så beboermaksimumsspørgsmålet ud til os.

Og der må jeg sige, at jeg synes faktisk, at den enkelte familie skal have lov til at afgøre, hvor meget man vil satse på sit boligforbrug i forhold til f.eks., hvor mange penge man vil give til almennyttige organisationer. Hvis man nu vil bo meget spartansk for virkelig at hjælpe mennesker måske i den tredje verden og andre steder, så synes jeg da, at sådanne familier skal have mulighed for det. Men under den ene forudsætning, som jeg var glad for, at ministeren sagde, at man ikke er til skade eller gene for andre.

Og det er det, der for mig er nøglepositionen. Så gør det ikke så meget, om det hedder 19 eller 20 m², men det er nøgleordet, og der hørte jeg en lille åbning fra ministeren med formuleringen »til skade og til gene for andre«. Tager vi udgangspunkt i det, så kan vi måske finde hinanden, hvis vi fjerner firkantetheden og tager vare på, at man selvfølgelig ikke skal være til gene og skade for andre.

(Kort bemærkning).

Rikke Hvilshøj (V):

Jeg vil først takke ministeren for, sådan som jeg hørte det, at være imødekommende over for at drøfte de her lovforslag med de kommentarer, der er, og det ser ud til, at der kan være vej til at finde en løsning, så også Venstre i sidste ende kan stemme for lovforslagene.

Sammenhængen mellem det her lovforslag og det, der senere i dag bliver behandlet af indenrigsministeren, ønsker jeg blot at få fastslået, fordi vi i Venstre jo i mange år har ønsket, at

der var et krav om en passende bolig ved familiesammenføring – det ønsker vi stadig væk – men sådan som jeg læser det her forslag L 210, som det er stykket sammen nu, så er det ikke en forudsætning for, at det krav i lovforslaget fra indenrigsministeren kan blive opfyldt.

Og endelig vil jeg da takke ministeren for de positive signaler, sådan som jeg opfattede det, hvad angår det beslutningsforslag, vi vil komme med. Og jeg glæder mig til regeringens positive imødekommelse af det beslutningsforslag.

(Kort bemærkning).

Knud Erik Hansen (SF):

Ja, vi skal jo komme videre i den her debat, hvor der har været forskellige udmeldinger. Jeg har hæftet mig ved et punkt fra boligministeren, hvor boligministeren sagde, at det kun er i 11 pct. af de almene boliger, der faktisk er problemer, men i 89 pct. af boligerne er der ikke problemer. Og det er måske lidt vejen frem at diskutere videre ad, fordi det, vi nu kan se, er, at det ventesystem og de anvsningsregler, vi har nu, og som kommunerne kan anvende, jo ikke er tilstrækkeligt til, at disse boliger rent faktisk også bliver brugt til boligsociale formål.

Så det, vi kunne gå videre med, var at se på, hvad der så faktisk skal til, for at vi kan sikre os, at de 89 pct. også bliver brugt reelt til boligsociale formål. Og det kunne så være, at vi kommer til at dyrke lidt mere, hvad det er for nogle ventelisteregler, vi har nu, hvordan kommunernes anvsningspraksis fungerer i praksis, og måske så hjælpe kommuner og boligselskaber lidt på vej, således at de 89 pct. også kan bidrage.

(Kort bemærkning).

Annie Lunde Hansen (CD):

Først tak til ministeren for mange uddybende, gode svar.

Ideen om turen til forskellige bebyggelser med udvalget vil jeg henstille til at udvalget arbejder sammen med formanden. Idéen er bra-gende god. Og så vil jeg sige, som ministeren sagde: Det har da været en god dag i dag. Det synes jeg også, fordi det er gået op for nogle, at det ikke kun er boligen, men at der også skal nogle sociale tiltag til. Og med den opbakning, der har været til det, så kan jeg også synes, det har været en god dag.

Så til ministeren: Når vi fra CD siger, at vi måske kan se på, at andelsboliger får støtte,

kunne man så ikke fra den stedlige kommunalbestyrelse se på, hvordan den pågældende andelsboligforening er skruet sammen, tale med bestyrelsen i andelsboligforeningen og sige, at vi har de og de mennesker, vi meget gerne vil have ud til jer og så alt muligt andet, prøve at finde de mennesker, der passer godt ind i lige præcis den andelsboligforening, man nu har en anvisningsret til. Så tror jeg, at nogle af problemerne kunne løses på en meget fornuftig og god måde både for den familie, der skal ind, og for de mennesker, der bor der i forvejen.

(Kort bemærkning).

Egil Møller (DF):

Det er sådan, at jeg ikke lagde mærke til, at ministeren i svartalen kom ind på de problemer, som jeg kunne se der ville komme med oprettelse af nye andelsboligforeninger, når kommunerne kunne få en anvisningsret til hver tiende bolig. Jeg tænker på seniorfællesskaber, som bliver mere og mere moderne, hvor man er en gruppe, som egentlig godt kunne tænke sig at oprette en andelsboligforening. Her ser man så, at mulighederne for selv at bestemme, hvem der skal være med i denne boligforening, bliver begrænset. Anser ministeren ikke det for at kunne være et problem i fremtiden?

By- og boligministeren (Jytte Andersen):

Til hr. Egil Møller: Nu er det jo ikke sådan, at kommunerne handler med hovedet under armen. Det gør de jo altså ikke. De er faktisk ret fornuftige. Og det er klart, at der er nogle andelsboliger, hvor det vil være hensigtsmæssigt, og andre andelsboliger, hvor det absolut ikke er hensigtsmæssigt. Selvfølgelig er det ikke hensigtsmæssigt, hvis det er en andelsboligforening, der baserer sig på et alderskriterium, altså, en seniorbolig. Så er det ikke så hensigtsmæssigt.

Det her lægger vi ud til kommunerne. Kommunerne kan træffe beslutninger. Kommunerne kan bruge elementerne sådan i en vifte. Det, kommunerne er optaget af, er, at der i alle deres boligområder er et godt miljø, at der er nogle, der er stærke, og nogle, der er svage.

Det viser sig faktisk meget tydeligt, ikke mindst i den analyse, der er lavet på TOR's ejendomme her i København, at det giver faktisk et godt klima. Det bliver faktisk sådan, at de svage ikke bliver stødt ud, sådan som nogle har påstået. Det gør de ikke. De er der. Der bliver taget hånd om dem, og de bliver faktisk

stærkere, og de går ind i et boligmæssigt fællesskab. Sådan fungerer det.

Det er også lidt det, kommunerne her har mulighed for at gøre. Og dér, hvor vi går ind, det er: Når man gerne vil have nogle muligheder, hvor de øvrige skatteborgere er med til at finansiere det, så er det rimeligt nok, at vi sætter vilkår. Og et af vilkårene er altså også en tændedel, hvor man altså kan gå ind og diskutere, at her kunne der måske være tale om en familie, som har problemer af den ene og den anden art, men som har et boligbehov, og som måske kan blive stærk ved at komme ind i sådan et stærkt fællesskab.

Og så usolidariske, som hr. Egil Møller tror folk er, er de faktisk ikke. Folk vil gerne hjælpe. Folk vil gerne bidrage. Dansk Folkeparti prøver at få alle mennesker ind i sådan en usolidarisk, asocial holdning. Sådan er billedet jo heldigvis ikke. Det er det jo heldigvis ikke.

Til fru Annie Lunde Hansen vil jeg godt sige med hensyn til, hvordan andelsboligerne og kommunerne i øvrigt selv kan finde ud af det: Jamen jeg tror meget på det dér med, at samtale fremmer forståelsen, også mellem andelsboligerne og kommunerne. Det gør det jo i øvrigt også mellem os, ikke? Samtale fremmer forståelsen. Det er i virkeligheden en meget vis bemærkning, som en fremtrædende kvindelig direktør er kommet med i fjernsynet indtil flere gange. Den kan man bruge i mange sammenhænge.

Jeg vil godt sige til hr. Keld Albrechtsen, at det kan godt være – det er jeg i hvert fald med på – at vi skal præcisere det, at kommunerne også skal se på at bruge de kommunale anvisningsregler i de stærke afdelinger. Det er det, vi har diskuteret med kommunerne. Dér er det billede, kommunerne har givet os, at sådan vil de bruge viften af redskaber: De vil bruge ét sæt, nemlig den almindelige kommunale anvisning, i de stærke afdelinger, og bruge de fleksible anvisningsregler i de svage afdelinger, så der kan ske en blanding. Men om vi skal have præciseret det i loven, vil jeg godt være med til at diskutere. Det har i hvert tilfælde været det billede og den forudsætning, de her lovforslag hviler på.

Til fru Rikke Hvilshøj vil jeg godt sige, at det er jo sådan – og det får vi lejlighed til at diskutere senere på dagen – at hvis et ungt menneske søger om at få sin familie eller sin ægtefælle herop, vil der jo i den konkrete sag blive set på, om vedkommende kan leve op til det boligkrav,

der ligger i Indenrigsministeriets lovgivning, det, som jo hviler på, at man skal kunne dokumentere, at man har en selvstændig bolig. Det kan så være en lille bolig, eller det kan være en stor bolig. Men i den vurdering kan det så ikke nytte noget, at det unge menneske kommer med en etværelseslejlighed og måske vil have en hel familie herop til den etværelseslejlighed. Så lever man ikke op til boligkravet, og så kan man ikke få godkendt sin familiesammenføring.

Eller for den sags skyld, hvis et ungt menneske bor hos sin familie i en måske i forvejen fyldt lejlighed, så kan man altså med de her regler få en afvisning af at få sin kommende ægtefælle herop.

På den måde er de to forslag koblet sammen, og det er derfor, det er nødvendigt at have et specielt regelsæt i boliglovgivningen. Hvis vi kun har det i den ene lovgivning – og det er det, jeg har indtryk af at Venstre sådan set er positiv over for – hvis vi kun har det i den ene lovgivning og ikke i den anden, så er det simpelt hen ikke noget redskab, så falder det ned mellem to stole, havde jeg nær sagt. Så det link er der. Så jeg håber, jeg har svaret præcist på det nu.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Det er jo en oplagt fuldstændig ubalance i regeringens forslag, at det alene er den almene sektor, der skal trække læsset. Men nu siger ministeren så, at hun dog vil overveje, om man så ikke også skal have de stærke afdelinger i den almene sektor med på at løse opgaven. De vil jo nok stille det spørgsmål: Hvorfor skal den private udlejer ikke være med? Hvorfor skal Gentofte Kommune ikke være med? Osv. Men o.k., det er naturligvis et fremskridt, at de så da i første omgang også kommer til at bidrage.

Jeg ved ikke, om ministeren kan løfte sløret for, hvordan det så skulle ske, for ministeren siger, at det har været tanken med forslaget. Men vi ved jo godt alle sammen, at hvis der ikke kommer til at stå andet i forslaget end det, der står i dag, så kommer disse afdelinger lige nøjagtig ikke til at bidrage heller i fremtiden, for det er der ingen instrumenter i forslaget der sikrer. Vi kender godt kommunerne på travet. Ministeren snakker så pænt om kommunerne, og det skal man da også, men vi ved godt, hvordan kommunerne handler i den her sammenhæng. Det har vi jo to årtiers erfaringer med.

Men jeg håber, at ministeren vil komme med noget konkret her, og hvis det er tilfældet, så er det jo fint.

(Kort bemærkning).

Egil Møller (DF):

Ministeren har jo meget tiltro til kommunerne. De handler ikke med hovedet under armen, blev der sagt. Jeg har hørt adskillige borgere mene, at den nuværende regering ofte foretager handlinger med hovedet under armen. Det er så en anden sag.

Men jeg har lige et spørgsmål til ministeren med hensyn til støttede og ustøttede andelsboliger, for man trækker jo ens regler hen over begge typer af andelsboligforeninger. Den ene type, den ustøttede, er for så vidt ikke støttet med offentlige midler. Kunne man ikke forestille sig, at man ville trække det ud af lovforslaget, så det kun blev de støttede andelsboligforeninger? For jeg tror, det giver problemer, netop det, jeg var inde på, eksemplet med de ældre, at de måske vil undlade at indgå i tanker om at etablere et bofællesskab, hvis de ikke er helt sikre på, hvem der er med i fællesskabet.

(Kort bemærkning).

Annie Lunde Hansen (CD):

Det, der får mig herop igen, er ministerens svar til fru Rikke Hvilshøj. Det var det, at når man skal have familiesammenføring, og man skal skrives op i en afvisning for at få en lejlighed til den familie, man skal have herop, kan man så blive skrevet op uden at have en bekræftelse et eller andet sted fra på, at man har en familiesammenføring? For man kan ikke få familiesammenføring, hvis man ikke har en lejlighed, og så er det ligesom at få en søfartsbog: Man får ikke søfartsbogen, hvis man ikke har været ude at sejle.

By- og boligministeren (Jytte Andersen):

Hvis vi nu tager familien, sådan som vi kan se den foran os, en indvandrerfamilie, som bor i Ishøj, og som har en far, en mor og 3-4 søskende. En af dem får så en kæreste i Tyrkiet, bliver gift i Tyrkiet og vil gerne have sin ægtefælle herop. Hvis der ikke er plads nok i den lejlighed, kan vedkommende ikke få sin ægtefælle herop.

Men vedkommende er jo præcis som alle andre unge mennesker – og ældre for den sags skyld også – i dette land i stand til at lade sig skrive op til en bolig, en almen bolig. Det kan

indvandrerfamilier gøre på lige fod med alle andre. Og hvis man dér så kan sige, at nu har man fået en bolig, nu har man stået på ventelisten og har fået en bolig, og man kan dokumentere, at man har en bolig, ja, så kan man godt få sin familie herop, så kan man godt få sin kæreste herop, hvis man vel at mærke vil giftes med ham, ikke sandt? På den måde er indvandrere og danskere stillet lige.

Dér er de faktisk også stillet lige, for de regler, som indenrigsministeren lægger frem senere på dagen, og som skal forhandles senere på dagen, gælder jo også danskere. Man kan ikke få sin ægtefælle til Danmark, medmindre man kan dokumentere, at man har en selvstændig bolig. Den kan så være lille, eller den kan være stor, men den kan i hvert fald ikke være overbefolket i forvejen. Så får man nej, hvad enten man er indvandrer, eller man er dansker. Sådan hænger det sammen. Men det bliver der jo god lejlighed til at diskutere senere hen.

Jeg vil godt anbefale hr. Egil Møller at læse forslaget. Forslaget taler om, at det er de støttede andelsboliger. Om støtten så er den normale støtte, altså kapitaltilførslen i forhold til byggeriet, eller det er det nye med en kommunalgaranti i sidste ende, er sådan set ikke så afgørende; det er jo også en statslig økonomisk håndsrækning i en given situation. Så det er støttede andelsboliger, vi taler om, hverken mere eller mindre, og det er nye afdelinger. Det er ikke de afdelinger, der er, det er nye afdelinger, hvor man kender vilkåret.

Så til hr. Keld Albrechtsen: Vi mener faktisk også, at de private udlejere skal være med til at bære og løfte denne her opgave. Det er derfor, vi sidder og forhandler. Vi er ikke færdige med forhandlingerne, og før vi er det, kan vi selvfølgelig ikke lægge noget frem i Folketinget. Men det kan da godt være, at der kommer noget frem i Folketinget på baggrund af disse forhandlinger. Hvis det ikke lykkes at få nogle succesfulde forhandlinger, er det jo en ny situation, og så må man forholde sig til den.

Det er ikke sådan, at regeringen – og det er den samlede regering – har opgivet at få de private med. Men det, vi gør med dette forslag, er at lægge op til, at alle boligafdelingerne og alle boligselskaberne og ikke kun de 3 pct., som bærer et socialt ansvar, også gør det. Altså det er sådan stiltfærdigt sagt det, der hedder solidaritet, og det solidaritetsbegreb skulle jo ikke være fremmed for den almene sektor, vel?

(Kort bemærkning).

Egil Møller (DF):

Jeg tillader mig at henvise til den skriftlige fremsættelsestale til lovforslag nr. L 211, hvor der står:

»For eksisterende andelsboligforeninger åbnes der mulighed for, at kommunen via en frivillig aftale kan få anvisningsret. For nye støttede og ustøttede (garanterede) andelsboligforeninger skal nye tilsagn, som gives efter lovens ikrafttræden, betinges af, at kommunen skal have adgang til at anvise boligsøgende til hver 10. bolig i foreningen.«

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg synes, ministeren skylder CD's ordfører et bedre svar på sammenligningen med søfartsbojen, for den ramte jo fuldstændig i plet. Det er igen menneskerettighederne, som tilsidesættes, også når det gælder familiesammenføringer, men det kommer der en hel debat om senere på dagen med en anden minister.

Nu venter vi så bare spændt på, vil jeg sige, om ministeren mener det alvorligt, når ministeren nu antyder, at hvis de private udlejere ikke vil være med, så kommer der et lovforslag fra ministeren. Jeg ved ikke, om det kunne fortolkes sådan; det håber jeg da. Vi venter spændt.

Og vi venter også spændt på, om drøftelser med Boligselskabernes Landsforening kan føre til noget med hensyn til de stærke afdelinger. Men det er sent på dagen, det kommer, og der skal mere kød på, vil jeg sige, før det kan vendes til glæde.

By- og boligministeren: (Jytte Andersen):

Ja, om det er sent på dagen, det kommer, ved jeg ikke; det er nu det tidspunkt, som ordførerne har givet mig til at svare. Vi har diskuteret det hele dagen, og jeg synes i og for sig, at det har været en god debat, så jeg har jo ikke haft lejlighed til at komme på talerstolen før nu.

Og dér siger jeg så: Intentionen har været, og drøftelserne har været, at der også inden for den almene sektor skulle ske en udligning eller være en anden bærekraft eller en fordeling af bærekraften med hensyn til de sociale problemer.

Det har Boligselskabernes Landsforening været med på.

Det er bl.a. derfor, de hilser lovforslaget velkommen, og der er ingen tvivl om, at det betyder, at boligselskaberne også skal gå tilbage i

deres bagland og få diskuteret med boligselskaberne og de enkelte afdelingsbestyrelser: Hvordan skal vi så leve op til det, vi tilkendegiver, ikke bare i forhold til hørings svar, i forhold til skrift og tale, men også i handling, helt konkret handling.

Så er der – og det ved hr. Keld Albrechtsen godt – ganske mange almene boligselskaber, der aldrig nogen sinde har fået en familie ind gennem den kommunale anvisning, og det er faktisk dér, kommunerne har givet udtryk for over for os, at det skal nu være et af redskaberne til at få nogle bedre boligmiljøer.

Og igen vil jeg sige: Vi agter ikke at overtræde menneskerettighedskonventioner og -forpligtelser på nogen som helst måde, og det var sådan set det, jeg svarede fru Annie Lunde Hansen, og det var det svar, hun var ude efter, har jeg indtryk af i hvert fald.

Til hr. Egil Møller vil jeg sige: Der er to typer støtte til andelsboliger. Den ene er et konkret tilskud, den andet er en rentesikring – sådan.

Og hvad folk i øvrigt gør i forhold til at etablere andelsboligforeninger, vil vi overhovedet ikke blande os i. De skal så ikke leve op til noget, men pudsigt nok er det faktisk de private andelsboliger, der er kommet og har sagt: Vi vil faktisk gerne være med. Og det er der jo god grund til at glæde sig over.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslagene overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Første næstformand (Ole Løvig Simonsen): Jeg foreslår, at lovforslagene henvises til Boligudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Jeg skal på dette tidspunkt meddele, at der fremover kun vil være to korte bemærkninger pr. medlem pr. ordfører af hensyn til den lange dagsorden.

Den næste sag på dagsordenen var:

17) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 91:

Forslag til folketingsbeslutning om flere boliger til boligsociale formål.

Af Knud Erik Hansen (SF) m.fl.
(Fremsat 9/2 2000).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

By- og boligministeren (Jytte Andersen):

Regeringen er enig i forslagsstillernes udgangspunkt, nemlig det, at der gennem de seneste år er sket en opsplitning af vores by- og boligområder, og der er sket en koncentration af socialt svage mennesker i bestemte boligafdelinger, og det har i og for sig også været baggrunden for det byudvalgsarbejde, som regeringen startede i 1993, og som vi kan se faktisk også virker.

Vi har ikke opfyldt den ideale fordring og nået de ideelle boligmiljøer endnu, men vejen er i hvert fald lagt, og jeg kan også fornemme trods de uenigheder, vi har haft tidligere på dagen, at det er der faktisk opslutning og støtte til.

SF har så fremsat dette beslutningsforslag. Det indeholder konkret fem forslag, som jeg kort skal kommentere:

Det ene går ud på, at vi skal øge det almene byggeri. Der er ikke bygget nok, og det er korrekt fremstillet, at der ikke er bygget så meget, som der blev tidligere. I 1996-97 faldt tilsagnene til 4.000. Men hvis man ser, hvad der er bygget i løbet af 1990'erne, så er der faktisk givet tilsagn til 75.000 almene boliger og 15.000 andelsboliger. Så det er jo ikke sådan helt rigtigt, at der slet ikke er sket noget i 1990'erne.

Nu er det jo så sådan, at det er kommunerne, der bestemmer, hvordan boligsammensætningen skal være. Det er dem, der har det suveræne ansvar, og vi har så forpligtelsen til at sørge for, at de lovgivningsmæssige rammer er til rådighed, og at de økonomiske rammer er til rådighed. Jeg synes i og for sig, at rammerne for den almene sektor, når man skal tage stilling til, om man vil bygge eller ikke vil bygge, faktisk er fornuftige og ordentlige.

I forslaget forholder man sig til, at der i dag er den 14 pct. grundkapital, der skal til fra kommunernes side, og ikke som før 7 pct. Men der er faktisk et par ting, man glemmer. Når man fremstiller det, som om det er en fordob-